CONSTANTIN P. POPESCU

DOUĂSPREZECE NOPȚI

CONSTANTIN P. POPESCU

DOUĂSPREZECE NOPŢI

EDITURA ZIP
BUCUREȘTI 2016

Editor: Ion Gabriel PUŞCĂ
Coperta: Constantin P. POPESCU
Responsabil carte: Adina Stoicescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
POPESCU, CONSTANTIN P.
Douăsprezece nopţi / Constantin P. Popescu. -
Bucureşti : ZIP, 2016
ISBN 978-606-8563-20-6

821.135.1-32

O carte în carte, ca un vis într-un vis.
Cerul este întotdeauna acolo.
Părinţilor mei

O FEREASTRĂ SPRE ZI

1

Poate am visat prea mult... Ce zi este azi? Nu mai știu.

Ștefan Sol căscă, se întinse și își simți trupul renăscându-se după somn. Visase o călătorie și înțelese că trebuie neapărat să o facă. Și înțelese de asemenea că zilele de concediu pe care le solicitase, punerea în ordine a tuturor lucrărilor de birou – e contabil – trebuiau să se fi întâmplat dintr-o rațiune mai adâncă. Copleșit cumva de o oarecare importanță a menirii următoarelor sale acțiuni, se simți, ori poate se imagină, într-o zonă nouă a vieții lui, pășind totuși încrezător pe un drum care parcă îl aștepta. Nu presimțea nici un pericol apropiat în jurul vieții lui singuratice, ci numai aerul unei aventuri ce părea că trebuie să înceapă, chemându-l. În pieptul lui trăiau emoții proaspete.

Era luni, o zi propice unui început. Și era dimineață.

Poate începe o călătorie cu altceva decât cu primul pas? Da, poate cu gândul, cu visul ei, se gândea Ştefan Sol în trenul parcă prea gol şi încălzit peste măsură de soare cu care mergea către mare la sfârşitul sezonului turistic. El făcea deja primul pas al călătoriei, urmând o chemare îndepărtată, de peste puterile voinței lui. Nu se mai ostenise să i se opună, dând călătoriei sale sensul cerut de această veche nevoie. Avea speranţa că va regăsi marea - veșnica mare albastră - aşa cum nu o mai văzuse de mulţi ani, doar a lui, îndrăznind să creadă astfel acum, în tren, după ce furia normală a turiştilor trecuse și sezonul plin tocmai se încheiase.

Marea va fi ostenită acum, ca şi mine, dar ea nu cunoaște odihnă nici la suprafață, nici în adâncuri, iar eu trebuie să ajung la întâlnirea cu ea. E plănuită de mult şi nu ştiu de ce am amânat-o atât. Oare mă va mai recunoaşte? Cum să nu, doar cred în nemarginirea şi freamătul ei şi ea ştie, sigur că știe și eu voi începe ca întotdeauna, cu începutul...

Era foarte cald în trenul care gonea și geamurile compartimentului erau coborâte. Din când în când, locomotiva fluiera veselă și trenul mergea cu viteză. Asta îi plăcea lui Ștefan, căruia zgomotul regulat – aproape uitat – al roților de tren îi făcea bine. Curentul de

aer stârnit se făcea simțit peste tot în jurul lui. Se gândi că va ajunge mai repede și privi în liniște câmpia ce trecea în goană prin fața ochilor săi. Așteptă, ascultând. Pe urmă, trenul frână brusc, apoi încetini. Se apropia o gară sau poate un alt tren. Ștefan nu ştia. Se duse la fereastra vagonului şi văzu deodată marea, aşa cum o ştia, cum şi-o dorise, albastră, de un turcoaz ca de pe altă planetă. Era acolo, aproape şi totuşi departe, unică şi misterioasă, calmă și neliniștită, aşteptând, mereu aşteptând. Ştefan înţelese că se apropie. Îşi coborî valiza, o privi, apoi se duse spre scara vagonului. Trenul mergea foarte încet și apoi se opri scârţâind, răsuflând prin plămânii de fier aerul uscat şi ostenit și el privi gara pustie în care doar un om cu uniformă albastră agita vertical un steag galben. Se grăbi, pentru că nu mai coborî nimeni, de teamă că trenul va porni din nou.

I se păru ciudat să simtă terenul solid sub picioare după orele de legănare pe bancheta din compartiment. Se dezmorţi, privi cerul senin, aproape alb de lumină, apoi primi pe obraji adierea vântului dinspre mare, bătând cu putere, fără a fi rece; îi auzea şuierăturile zbătându-se printre pietre, ridicând praful. Se gândi că asta e din pricina întinderii netede a țărmului, încă îndepărtat, pustiu și prăfos, unde vântul nu întâlnea copaci pe care să-i înfioare.

Totul era uscat de căldură în gară. Nici nu-l interesa prea mult cum se numea orașul. Ajunsese la mare, era acolo. Nu-și dorea nici măcar să bea apă, nu simțea sete și nici nevoia să se odihnească, nimic altceva decât să ajungă mai repede aproape, lângă nesfârșirea apelor, pe care o simţise dintotdeauna a fi nemărginirea frământărilor timpului.

Ocolește gara pustie urmărit de privirile albastre, spălăcite parcă, ale omului cu steagul, care acum îl ţine leneş în mâna dreaptă. Trenul se îndepărtează încet, fluierând o dată și ducându-şi înainte zgomotul metalic. E singurul călător sosit; ocolește privirea fixă şi iscoditoare a omului în uniformă albastră şi merge mai departe. Înaintea lui se deschide un drum pietruit şi drept. Știe că duce acolo unde îşi dorește să ajungă şi pornește cu paşi mari. Ar vrea să cânte, atât este de bine dispus. Valiza lui parcă nu mai are greutate. Îşi aduce aminte că plecase de acasă într-o vacanță și pentru a începe ceva, ceva dorit de foarte mult timp, numai al lui, zărit încă neclar, ca printr-o fereastră aburită, o fereastră spre zi. Va fi, sigur că va fi, simte Ștefan, pentru că se hotărâse să înceapă cu primul pas. Un pas care-l îndepărtează de toate cele ale vieții lui, devenite demult rutină.

Privit de departe, e doar un punct care se mișcă încet, părând că stă în loc, între întinderea unui câmp şi un cer alb și omul cu steag galben știe că punctul se va îndepărta până va dispărea cu totul. A mai văzut el și alți călători dispărând spre mare în adâncimea câmpiei. Ștefan transpirase şi i-ar fi prins bine o băutură rece, aburind. Zărește orizontul senin și larg al mării. I se păru aproape, dar după o oră de mers prin soarele fierbinte şi vântul şuierând îl cuprinse oboseala. Pare că vede, înaintea ochilor lui, o halbă de bere aburindă. *Dacă n-ai ce-ţi doreşti,* se gândește, *atunci ești liber să le poţi imagina oricând. Totul se petrece uneori ca și cum n-am trăi decât în imaginația unui necunoscut... E mai liberă ca orice pe lume imaginația asta. A cui oare? Nu știu... Acum n-am doar dorinţa, ci nevoia de a ajunge mai iute.*

Privi spre noii lui pantofi, care-l strângeau, gândindu-se că praful drumului nu se potrivea cu ei. Se opri şi îi scoase, le legă şireturile de mânerul valizei, își suflecă pantalonii şi porni cu tălpile goale prin praful care încă nu semăna cu nisipul plajei. *Pășind desculț pe-o planetă,* gândi.

Va ajunge, sigur că va ajunge. Merge pas după pas, privind norii de praf pe care îi ridică paşii lui, unu, doi, o sută, o mie de paşi. Pare că urmărește o linie nevăzută, lăsându-se

purtat înainte, liniștit, departe de tot ce lăsase în urmă, departe de casă și oraș. Își numără pașii: reflex de contabil, alcătuind nesfârșite inventare. Apoi, ridicând ochii, se văzu pe o alee cu plopi de o parte şi de alta. Privi înapoi, zări gara în urmă, pe urmă privi aleea, plopii unduiţi în vântul care nu mai şuiera, ci foşnea plăcut în frunzele galbene încă pe ramuri. Drumul era pietruit şi se gândi că ar trebui să se încalţe. Se aplecă ostenit şi își puse iar ciorapii și pantofii în picioare. Apucă valiza. Ridicându-se, văzu la capătul aleii cu plopi un fel de han cu o firmă. *Pensiunea Flor,* citi. Păși înainte și se opri în fața intrării. Era ceea ce își dorea. Să ajungă. Să se odihnească.

Trecuse de prânz şi-i e foame. Privită de aproape, *Pensiunea Flor* e o clădire din cărămidă roșie, cu un etaj, cu ferestre şi balcoane mari pe colţuri, aşa că i se pare exact ceea ce trebuie pentru a se opri, a mânca şi a dormi. *Şi pentru a începe*, se gândi, trecând pragul după ce sui cele câteva trepte, străjuite de o parte și alta de tufe de trandafiri roșii - îi păreau cunoscuți, dar trandafirii roșii seamănă totdeauna între ei - și o pajiște cu iarbă. Uşa era deschisă şi pătrunse într-o atmosferă răcoroasă, ușor întunecată, care păstra parfumul trandafirilor. Erau acolo un bar, o recepţie sau ceva asemănător, câteva fotolii

simple şi confortabile din răchită, măsuţe joase şi plante cu frunze mari pe lângă ziduri. Simplu şi primitor. Ștefan Sol se simţi ca într-o țară din America de sud, mai cu seamă că un radio lăsa să se audă încet vocea lui Nat King Cole.

Alte timpuri, da... Un alt timp, asta îmi trebuie, zâmbi pentru el. Se simţi privit de hangiul de după tejghea, atent şi tăcut. Semăna cu un actor de film, poate Clark Gable, dar nu zâmbea. Părea că se ascunde în spatele mustăţii lui îngrijite, care-i punea foarte bine în evidenţă ochii căprui.

- Bună ziua, spuse, apoi întrebă dintr-o dată: Puteţi să îmi oferiţi alt timp, domnule?

- Bun venit la *Pensiunea Flor*! Depinde ce fel de timp, răspunse hangiul privindu-l pătrunzător în ochi, iar musafirul se simţi deodată somnoros şi obosit. Aici e un loc izolat, nu ţinem deschis în timpul sezonului, ci deschidem numai la sfârșitul verii. Dar fiindcă drumul v-a adus până aici vă stau la dispoziţie, domnule. Da, vă putem servi cu un alt timp, un timp plin de linişte... Oferim o masă caldă la prânz, o cină după cum doriţi, iar micul dejun este gratis din partea casei, e vorba de cafea şi cornuri cu ciocolată, vanilie sau altceva ați prefera. Aici avem obiceiul să dăruim felul nostru de ţigări, un omagiu adus clienţilor, desigur numai fumătorilor. La noi se plăteşte o

dată pe zi, seara, pentru ziua precedentă. În fine, veți vedea... Acum nu vine multă lume, mai nimeni, dar cei care vin de obicei nu mai sunt tineri şi încă mai caută o mare doar a lor, aceea personală şi singură cum numai marea poate fi... Dar nu asta cred că vă interesează acum, domnule, nu-i aşa? Aveți aici un formular în care am să vă rog să vă înscrieți numele.

Ștefan completează foaia de hârtie, zâmbind. Se gândește că primele cuvinte scrise acum sunt cele care alcătuiesc numele lui, Ștefan Sol. Înapoiază pixul și formularul.

- Sunt puțin obosit, da. Aş vrea să rămân aici pentru doar douăsprezece zile şi nopţi. Da, aş dori să fumez una din ţigările de care spuneaţi, am nevoie de un strop de odihnă pe un fotoliu din colţ. Ai putea să-mi aduci şi o cafea?

- Îndată, domnule.

Hangiul se întoarse şi întinse spre raftul cu ţigări din spatele lui o mână foarte frumoasă. Avea degetele lungi, cu unghiile foarte frumos tăiate. Degetele, agile, cu încheieturi fine, aveau mici fire de păr pe falange, încât mâna părea a unui artist obişnuit cu clapele albe și negre ale pianului. Mâinile lui dezvăluiau deopotrivă gingășie şi forţă ascunsă, fără a fi mari. Musafirul se surprinse privindu-le îndelung, într-o clipă dilatată. Mâna luă un

pachet auriu şi sclipitor de ţigări şi omul i-l întinse noului venit, zâmbindu-i blând.

- Odihniţi-vă cât de mult doriţi, am să vă aduc şi cafeaua. Clasică sau expresso?

- Clasică şi amară, mulţumesc.

Ștefan îşi luă valiza şi se îndreptă spre colţul cu masa joasă de lângă fereastra pe care o vedea din interior. Era înaltă cât zidul, acoperită cu jaluzele care filtrau lumina şi căldura. Se aşeză, privi marea pe care abia acum o vedea cu adevărat de aproape şi simţi, prin cântecul lui Nat King Cole, vuietul calm şi uniform al valurilor.

Atât de puţin şi totuşi cât de mult, observă musafirul, apoi deschise cu grijă pachetul auriu de ţigări care i se păreau a fi din alte ţări. Erau foarte parfumate şi primul fum îl ameţi uşor, ca în adolescenţă. O altă mică minune, pe lângă această pensiune cu nume de floare. Veni spre el o femeie cu haine albe, aducând cafea pe o tavă mică. Cafeaua mirosea proaspăt. Femeia avea ochi foarte mari, verzi şi îl privi atent, la fel ca hangiul. Se simţi ciudat, dar puse asta pe seama oboselii şi a ţigării noi, necunoscute. Femeia se depărtă fără o vorbă, dincolo de perdeaua care separa probabil bucătăria de holul mare şi umbros. Cu ochii în caimacul cafelei, Ștefan Sol simte foarte aproape momentul începutului. Se liniştise şi toate i se păreau întocmai aşa cum

le dorea. Va dormi dimineţile, va avea bucuria de a se trezi fără soneria supărătoare a ceasului de acasă, ci în glasul blând al valurilor. Apoi va lua micul dejun din partea acestei pensiuni care îl va adăposti douăsprezece zile şi nopţi. Va merge pe ţărm şi va visa cu ochii deschişi. Se va încărca de brize, de valuri, de cer. Și va dori atunci să se întoarcă la începuturile vieţii lui. Asta o va face după-amiezele, acolo, în camera rezervată pentru el. Va scrie primul, apoi al doilea şi în cele din urmă al doisprezecelea capitol al cărţii lui. Da, aşa va face. Nimic nu îl poate opri tocmai acum, când se află la patruzeci de ani și când simte că acesta e începutul unui alt drum, ales de el ori dăruit numai lui de cineva rămânând necunoscut.

- Când doriți să vă arăt camera chemaţi-mă, spuse hangiul-barman sau ce va fi fost. Ștefan îl privi ca trezit la realitate din scurta lui reverie şi înclină uşor capul. Tocmai terminase de băut cafeaua.

- Haidem, acum, spuse. Se ridică, luă valiza şi se apropie de bar. Hangiul întinse aceeaşi mână frumoasă şi apucă o cheie cu etichetă.

- Lăsaţi-mi mie valiza, vă rog. Acum sunteţi aici doar dumneavoastră şi de aceea am să vă ofer cea mai frumoasă cameră. Este la

etaj, pe un colţ care lasă marea să fie văzută prin două ferestre mari. Am observat cum vă uitaţi către marea de dincolo de fereastră, mai adăugă gazda şi se îndreptă spre o scară largă din lemn lăcuit.

Parcă mi-a citit gândurile, își spuse musafirul.

- Nici nu e prea greu, se vede prea bine pe chipul dumneavoastră că v-a fost tare dor de mare. Aţi ajuns aici, după drumul ăsta de doisprezece kilometri, fără maşină. Noi, stând aici de-o viaţă, lângă mare şi în mare linişte, am deprins foarte bine să simţim oamenii în alt fel. Dar nu aveţi de ce vă teme, nu suntem decât trei la *Pensiunea Flor*, dumneavoastră, eu şi soţia mea, care v-a adus cafeaua, spuse hangiul urcând. Îi ducea valiza călătorului şi paşii lui erau foarte liniştiţi.

Doisprezece kilometri, cum naiba... Uşoara emoţie a musafirului se risipi când uşa camerei se deschise şi priveliştea mării prin ferestrele mari, de pe ambele ziduri exterioare ale încăperii, îl copleşi. Marea părea tangibilă de acolo şi el nu-şi dăduse bine seama cât de înalt era etajul. Era ca şi cum ai fi privit marea de foarte sus. Se vedeau foarte clar valurile şi spuma lor pe ţărm, zarea care începea să se coloreze a asfinţit. Totul era uimitor şi nu se aşteptase chiar de loc la aşa ceva.

- E splendid cu adevărat, spuse musafirul.

- Da, este. Cina se serveşte imediat după apusul soarelui aici, apoi vă puteţi plimba seara pe ţărm. Veţi putea vedea luna şi miile de stele strălucind, mai spuse hangiul, ca şi cum ar fi citit un pliant turistic.

Lăsă valiza jos și întredechise una dintre ferestre, să intre aer proaspăt. Briza învioră cu răsuflarea ei perdeaua albă, din dantelă subțire, în camera care fusese încuiată mult timp.

- Vă aşteptăm jos. Odihnă plăcută, domnule.

Ieşi şi uşa se închise fără nici un zgomot.

Minunat sfârșit de septembrie, un pic neliniştit, dar totuși blând, îşi spuse Ştefan. *E doar emoţia acestei zile, cu începutul și apusul ei.* Apucă valiza şi o duse la dulap, apoi scoase hainele şi le puse pe raftul din lemn curat, fără niciun fir de praf. Lemnul părea cald, plăcut şi bun. Lângă fereastră, sub un pervaz mare din acelaşi lemn cu dulapul, se afla o masă acoperită cu o faţă de masă albă şi foarte curată, cu flori mari şi roşii, sângerii, şi un scaun. La fundul valizei se afla tezaurul lui de scris, stiloul, sticla cu cerneală, topul mare de hârtie albă şi nouă, apoi scrumiera grea din bronz. Și aceste ţigări în pachetul lor strălucitor și auriu. *Cuvinte călătoare vor ajunge la țărm sau vor naufragia pe filele astea*, își spuse Ștefan Sol, rânduind obiectele

pe masă. Cunoaște demult puterile ascunse ale unor cărți de a trezi câteodată dorința de a scrie, dar nevoia lui vine din depărtări mai adânci. *Cronicile mele, încă nescrise.*

Se aşeză pe patul de lângă zid, un pat de o persoană cu cearșaful foarte alb şi aspru, cu o pernă la fel de albă, cu o pătură subţire, țesută din lână şi atât. Patul era tare, simplu, ca o mobilă de țară. O ușă ducea către o mică baie. Ştefan se întinse şi respiră adânc. Închise ochii și marea se auzi mai limpede prin ferestrele deschise pe jumătate. I se păru că pluteşte cu adevărat pe ape, ca legănat și atunci simţi că este obosit. Se ridică şi privi cum soarele asfinţea asupra mării. Lumina roz-albăstrie din cameră i se păru tărâmul unui vis. Îşi scoase portofelul din buzunar, privi înăuntru, avea exact douăsprezece bancnote de o sută, parcă anume câte una pentru fiecare zi şi pentru fiecare noapte. Alese una din ele şi o puse în buzunar. Plata zilei se face seara, îi spusese gazda. Deschise uşa care nu făcu niciun zgomot, coborî scara şi auzi radioul din nou. Hangiul tocmai ştergea un pahar cu un şervet foarte alb, îl privi şi Ștefan simţi din nou acel sentiment ciudat. Omul avea ceva straniu în el şi nu-l putea descifra clar. Gesturile cu care ştergea paharul semănau cumva cu gesturile magice ale unui vrăjitor, erau lente şi totuşi sigure, ca un ritual. Din când în când se oprea

şi privea paharul înălțându-l spre lumină, apoi îl aşeza pe suportul lui din bar, urma altul şi iar la fel. Musafirul se simţi ameţit, dar gazda îl invită să se aşeze la aceeaşi masă. Ca la un semn, apăru femeia cu ochii verzi şi aduse farfuriile cu legume fierte şi o bucată de carne, salată, pâine, sare şi celelalte de trebuință. Se aşeză oarecum intimidat.

- Dacă doriţi altceva pentru cină am să vă rog să ne spuneţi, domnule, spuse, dar el deja mânca şi dădu doar uşor din cap, mulţumind. Era bună mâncarea, îi era cu adevărat foame. Un timp se făcu liniște. Nu se auzea decât radioul.

- Eu sunt Andrei, spuse hangiul, iar pe soţia mea o cheamă Maria. Ne puteţi spune pe nume câtă vreme veţi sta la noi, domnule.

Ştefan terminase de mâncat şi se apropie de bar.

- Mulţumesc, spuse. Acum aş dori să vă plătesc pentru prima zi, spuse musafirul şi scoase bancnota din buzunar. Sper că este de ajuns, nu-i aşa? Hangiul înclină capul şi luă bancnota cu un gest foarte uşor.

- Numele meu e Ştefan Sol, dar cred că știți deja din formular, mai adăugă. Aş vrea să ies puţin pe malul mării, aproape că s-a întunecat.

- Cum doriţi, domnule Ştefan, la *Pensiunea Flor* ușa este deschisă toată noaptea. Lumina

de la intrare nu se stinge decât dimineaţa, singură. Puteţi intra şi ieşi oricând.

Seara, marea e mult mai misterioasă, se gândi păşind pe nisipul umed al plajei. Îşi scoase pentru a doua oară în ziua aceea pantofii care se udaseră. Cerul limpede, senin și fără lună, lucea de stele care păreau foarte apropiate. Nu mai văzuse niciodată atât de bine Calea Lactee traversând tot cerul şi pulsând parcă de o neştiută viaţă. Privi îndelung clarul serii, păşind desculţ prin apă, până îi amorţi ceafa. Era ceva magic în tot ceea ce îl înconjura, dar nu simţea teamă, ci doar curiozitate şi emoţie. *Oamenii de la Pensiunea Flor, parcă e un fel de titlu,* se gândi deodată; el avea un scop şi toate cele de trebuinţă. Va visa aşa cum visase la toate acestea şi visele i se vor transforma încet în realitatea unei cărți.

Se întoarse sus, cu picioarele reci de la apa mării. Privi obiectele de pe masă, colile albe, stiloul, scrumiera și totul i se păru întocmai așa cum trebuia să fie. Apoi un duş călduţ îi toropi trupul. Se culcă în vuietul lin al mării şi adormi imediat.

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea întâi

Primul vis se naște din întuneric. Lumina se ivește ca de dincolo de un voal roșu. Este el, pășind pe o stradă largă a unui oraş unde casele sunt aşezate destul de departe una de alta, în aşa fel că vede grădini întinse de jur împrejurul lor. Copacii crescuseră în voie şi acopereau mijlocul străzii cu umbră răcoroasă. Ştie că a mai fost acolo, nu-și amintește când. Pe stradă sunt doar câţiva trecători. Ceea ce îi atrage atenţia sunt privirile lungi aţintite asupra lui când trece pe lângă ei. Apoi întorc capul, se opresc şi par cu toţii foarte surprinşi. Nimeni însă nu scoate un cuvânt. Mai întâi curios, apoi mirat de aceste priviri, se uită la el de jos în sus şi vede că e îmbrăcat complet în haine albastre, cu gulerul şi manşetele albe. Îşi simte capul acoperit şi cuprinde în mâini o beretă de marinar, cu două panglici albastre. Mâinile îi sunt bronzate şi parcă nu sunt ale lui, ci ale unui trup mai puternic. Au în palme bătături care-l fac şi mai curios. Nu înțelege şi starea asta îl face să meargă mai iute, dar picioarele lui parcă plutesc pe strada largă. Trebuie să ajungă undeva, într-un loc unde e măcar o oglindă sau o vitrină mare. Deodată e salutat de un grup de marinari îmbrăcaţi la fel cu el. Le răspunde mirat. Râd veseli, par a fi beţi aşa

cum numai marinarii pe uscat pot fi. Simte că-i e cumplit de sete. Bere blondă, rece, asta-i trebuie. Simte setea chiar dincolo de somn, la fel ca la coborârea din tren, pe drumul către pensiunea de pe malul mării.

Cotește la stânga, pe o stradă cu clădiri mari şi frumoase doar pe o parte. Pe cealaltă parte e faleza și dincolo de orizont, departe, soarele colorează totul în asfinţit. Merge pe partea cu clădiri, găsește o berărie mare cu mese afară. Se aşază, cere o bere băiatului cu şervetul alb pe mână, o primește şi bea cu sete, pătrunzându-se de un gust amar. Nu-i place, nu mai bea și-i cere chelnerului să o plătească. Scoate dintr-un buzunar un portofel mare din piele maronie, găsește o bancnotă pe care scrie o sută și are alături un chip bătrân, o întinde băiatului, care o privește mirat, apoi spune ceva într-o limbă pe care el are senzația că n-o înţelege sau n-o aude bine. Îi întoarce spatele sub privirile lui nedumerite. Revine cu alte două halbe de bere şi îi pune alături, pe masă, o mulţime de monede strălucitoare. Aerul din jur pare învăluit de o ceață luminoasă, făcând lucrurile strălucitoare. Bea din prima halbă şi nu i se mai pare amară; e bună şi o golește. Burta i se umple repede, dar nu se gândește prea mult şi o începe pe a doua: mai bună. Așteaptă un timp, privind în jur, către celelalte mese la care stau câteva

perechi, doamne și domni, marinari și muncitori. E ameţit uşor, e bine. Adună cu palma monedele de pe masă, strălucitoare, cu chipuri necunoscute de regi. Îi par grele în metalul lor, le pune în buzunar şi se simte bogat. Stomacul i se revoltă şi sunetul îi țâșnește dinăuntru până spre buze; eliberarea *aerului îl face să golească halba pe nerăsuflate. Îi pare cea mai bună din toate, dar simte că-*i e de ajuns. Sunt cam beat, se *aude rostind pentru sine, se ridică și pleacă de acolo legănându-se pe picioare, ca și cum* strada s-*ar legăna odată cu el. Berea îi învăluie trupul cu căldură, plutește cu adevărat, înseninat și vesel, pășind ca într-*un *vis.*

Traversează pe celălalt trotuar şi merge cu mâinile în buzunare pe lângă faleză. Privește apa unduindu-*și valurile, fără să știe dacă e* din *pricina berii sau a visului. Își aude glasul cântând un cântec pe care nu-şi amintea să-l fi învăţat vreodată. „Zori și apusuri, în zare, sub lună și soare, pe mare...” Cântă și apoi chiuie, legănându-se.* E liber, liber, liber. Strada s-a *întunecat.*

- Hei, puişorule, unde te grăbeşti aşa? îl întreabă o femeie de care se lovește în întuneric pe trotuar. Fără să mai aştepte un răspuns, îl luă de braţ şi traversară iarăși strada mare. El se împleticește fredonând,

femeia îl duce pe o străduță cu case înalte, apropiate, cu pereți vechi. E foarte puţin loc de mers și abia dacă încap amândoi prin întunericul străjuit de câte un felinar palid. Casele au balcoane mici şi înguste, din piatră, unde el vede flori de un roşu viu, bine conturat pe cerul de cerneală. Femeia râde și vorbește lângă urechea lui și el se lasă dus, amețit și duhnind a bere. Intră împreună cu ea pe o uşă din lemn masiv, gros, pe un culoar lung şi întunecat, unde femeia deschide repede altă uşă. Vede un pat mare spre care ea îl împinge cu putere, râzând în hohote. Cu o mână îşi descheie bluza, apoi se dezbracă de toate hainele şi vine lângă el pe pat, râzând, în vreme ce el e atât de adormit și își simte trupul atât de întins încât se scufundă în somn.

E Veneţia, se gândește, aşa o cheamă, de-aia n-am priceput limba ăluia de la berărie. Și pe ea cum de-o înțeleg?

Femeia îl sărută deodată pe gură, lacomă. O întunecare îl cuprinde. Adoarme.

Şi el visa primul său vis, adânc și clar, dezvăluit de un alt decor interior. Ștefan presimte că toată această ambianţă, camera şi patul, marea şi cei doi oameni, gazdele de aici, au o menire deosebită în călătoria lui. Îi aduc în memorie vise pe care le așteaptă, ca și cum toată viața lui nu trăise decât într-o lungă

tânjire către ele, ca o pregătire. Vise în stare pură, clare ca un film.

Se făcea ziuă şi în cameră se furişa lumina curată a zorilor. Îl mai durea puțin capul şi încă se simţea ameţit. Înţelese ce se întâmplase, femeia îl privea cu bărbia sprijinită pe un cot, zâmbea şi îi mângâia uşor fruntea, el îi privi părul care era lung, castaniu şi ondulat, atingându-i un sân şi colţul stâng al gurii. Era la fel de strălucitor totul, învăluit ca într-o pulbere de aur fin și deodată el știu cine este, nu e Veneţia, nici oraşul, nici femeia. E la Amsterdam, e marinar cu adevărat, timonier cu acte în regulă şi toate detaliile vieţii lui îi sunt cum nu se poate mai clare în clipa aceasta. Îl doare capul și doar palma femeii, așezată pe fruntea lui, îi face bine, o simte caldă şi catifelată, asemenea unei mari petale de floare, ca și cum ar fi fost prima atingere a unei femei, nemaiîntâlnită până atunci, în ceea ce îi pare a nu fi un vis.

- Nu m-a mai iubit nimeni ca tine, niciodată, marinar cu ochi albaştri, îi spune femeia, iar el simte deodată că o iubeşte mult, cum nu mai iubise niciodată, că toate cele trăite, mii de mile pe mări şi oceane îl aduseseră, trebuiseră să-l aducă până la ea. Poate că o căutase fără a şti o viaţă întreagă, pe toate țărmurile, prin bordeluri, cârciumi sau companii maritime, nu putea şti. Ea e

acum aici, alături şi el simte un minunat foc blând, care îi încălzește inima aşa cum nu a mai simţit vreodată.

Amsterdam, se gândi, frumos port, frumoase femei... Ea e una din ele şi acum este a mea, dar mai târziu?... „Zori și apusuri, în zare, sub lună și soare, pe mare...”, își aminti.

Se ridică din pat şi se văzu gol. Căută din ochi hainele aruncate prin cameră, iar femeia, care-l privea râzând în hohote, îl făcea să fie oarecum stânjenit. Râse şi el atunci, cu o mare bucurie pe care o simţea cu adevărat. Erau acum, aici, femeia și clipa cele mai frumoase din lume şi totul numai pentru el. Se apleca şi o îmbrăţişă pe cea care ar fi putut avea orice nume. Pe iubita lui. Ea îl strânse tare la piept. Ochii lui aveau lacrimile primei mari fericiri şi simţi acelaşi fior şi în pieptul femeii. Părul ei castaniu şi ondulat se revărsa peste obrazul lui şi ameţi atât de tare încât se pierdu de el însuşi.

- *Mă cheamă Maria, îi spune ea şoptit şi îl întinde pe pat.*

Tac împreună liniștea visului. Își unesc privirile într-un pod ai cărui piloni se adâncesc în ochii celuilalt. Pe acest pod își citesc gândurile, uimiți de speranța neașteptatelor schimbări ale vieții fiecăruia, de sinceritatea și dăruirea care nu au nevoie de nici un cuvânt. Altfel, fără sprijinul acestei

punți, gândurile fiecăruia ar fi doar păsări oarbe rătăcindu-le prin minte. Și gândurile inimii - își spune Ștefan în vis - le poartă pașii către o lume a unui misterios împreună, o simt, o știu amândoi și cred în ea din tot sufletul. Îți voi dărui înflorirea mea, îi spune. Nu am decât asta.

Este anul 1923. Afară începe să plouă. El aude vântul șoptind și știe că are douăzeci şi patru de ani și că pacea pare să dureze.

Ce faci tu, vântule?

Se trezește în adierea brizei următoarei dimineţi prin fereastra rămasă deschisă noaptea. Simte că se mai află încă acolo, cu femeia străină și totuși nu, pe nume Maria. Privește în jur, vede iar totul, înţelege visul şi se miră cât de viu şi clar fusese. Pășește către fereastră, respiră aerul răcoros, cu miros de alge şi se gândește că și el are cu adevărat ochii albaştri. Se duce la baie, își privește în oglindă propriul lui chip prin ochii celui din vis şi ştie astfel că ochii lui sunt aceiași. *Moștenire din altă viaţă,* se gândi și deodată i se păru greu să desluşească totul. Nu încă, ceva trebuia să mai urmeze, o știa bine, fără ca nimeni să-i fi spus asta.

Coborând scara spre cafeaua de mic dejun se învioră şi se simţi deodată foarte liber. Bucuros că putea merge unde dorește, pe

malul mării, care era numai a lui. Că va scrie ceea ce dorea atât de mult. Că va trăi aşa cum visase măcar pentru douăsprezece zile şi nopţi, din care una se scursese deja.

În chip ciudat, cafeaua așteaptă pe aceeaşi masă, aburind alături de farfuria cu cornuri franţuzeşti şi de scrumieră. Camera e goală, radioul transmite un cântec al lui Jacques Brel, *Dans le port d'Amsterdam*, o coincidenţă prea clară pentru el și e aproape sigur că asta o să-l irite, un amestec nedorit în planurile visului său, dar nu, de altfel radioul nu are nicio vină, iar cafeaua e minunată şi prima ţigară îl ameţește cu adevărat. E frumos cântecul trăit aproape total şi el se întreabă care post de radio mai putea difuza acolo Nat King Cole şi Jacques Brel. Nu ştie, dar simte frumusețea în el însuși. Aceeaşi stare de fericire blândă pe care o simţise pe drumul de ieri revenea.

Muşcând din corn, se ridică şi pășește alene pe malul nisipos și blând aspru al mării lui. Pare o singurătate fără singurătate, pentru că nu sunt decât el şi pescăruşii, cerul senin și vântul şi valurile și lumina ca un vis așteptând să se nască. Ștefan, cuprins de iluzoriul entuziasm al cafelei întunecate, ca o noapte care-i dezvăluie visele, stă o clipă în lumină.

Ajunse pe un dig lung de piatră. Briza bătea puternic. Cămașa descheiată îi flutura, poalele ei îi atinseră obrajii şi simţi din nou

atingerea părului ei. Închise ochii şi respiră adânc. Portul era acolo, departe și totuși aproape. Păşi desculţ pe marginea digului şi apa rece a mării îl înfioră. Amsterdam, faleza, părul femeii, dragostea pe care o simţea clocotind aici şi acum, tânjind încă după vis. Ar fi vrut să adoarmă din nou, acolo, dar nu-l lăsau cafeaua, pescăruşii şi valurile.

Mergând înapoi spre liniștita *Pensiune Flor* caută prin buzunarele lui monedele de metal.

- *Păstrează banii ăştia. Sunt destui ca să închiriezi o cameră în alt cartier pentru șase luni, îi spuse femeii. Eu plec pe mare şi am să vin din nou, ține minte. Să mă aştepţi doar pe mine. Uită de toate, de trecut şi de durerile vieţii tale. Acum sunt eu, cel venit din vise îndepărtate, marinarul cu ochii albaştri pe care-l cheamă Ştefan.*

Această uimire curată: e dragostea care le unește inimile într-un singur suflet. Simte cât de nepăsător, de indiferent - și totuși însetat fără să știe - trăise până la întâlnirea cu această nouă și binecuvântată căldură.

- *Vrei să spui că ai să te întorci de pe mare pentru mine?*

- *Da. Pentru tine, Maria. Și am să rămân.*

2

Toată ziua pensiunea rămase tăcută şi Ștefan Sol nu auzi din camera lui decât marea. Nici radioul, nici vocea lui Andrei sau a soţiei lui. Poate că vor fi plecat undeva, dar cum ar fi putut oare ştiindu-l pe el singur acolo? Nu căută răspunsul. Scrise aproape fără voia lui pe foile albe de pe masă o poveste frumoasă cu un marinar din Amsterdam şi o femeie cu păr ondulat și castaniu care îl iubea.

Veni seara și el merse atunci la cină, dându-şi seama că trecuse peste masa de prânz, iar hangiul, sosit acum de unde el nu ştia, îi zâmbi înţelegător.

Parcă ar şti despre ce e vorba, se gândi Ştefan. *Oare cum face?*

- Aţi avut o zi plăcută, domnule?

- Da, sigur că da...

- Să nu vă mire că noi nu ne arătăm în timpul zilei. Eu merg după mici cumpărături prin oraş, iar soţia mea se ocupă de bucătărie şi de toate celelalte treburi de aici. Facem asta pentru ca musafirii să nu se simtă deranjaţi de agitaţia noastră. Am dori ca şederea aici, la noi, să le fie aşa cum nu o au la ei acasă. Acolo problemele vieţilor lor sunt altele, fiecare le ştie bine și cred că de aceea vin aici, dorind să scape de ele pentru o vreme. Simţim că e bine să oferim o altfel de linişte.

- Mulţumesc, poate că aşa oferiţi şi un alt fel de timp. Iată acum plata pentru ziua aceasta. Cina a fost foarte gustoasă.

A doua bancnotă cu o sută și un chip luă drumul mâinii fine a lui Andrei şi Ştefan primi o înclinare uşoară. Aprinzând una din ţigările parfumate se simţi din nou privit într-un fel ciudat. Rămase cu ochii în ochii hangiului mult timp. Chibritul îi arse degetele. Zâmbi încurcat şi plecă ochii.

- Ne-am mai cunoscut cumva, Andrei?

- Nu, nu cred, domnule Sol.

Prin spatele lui, ca o adiere, o simţi trecând pe femeia cu ochi verzi care adunase farfuriile de pe masă. Se întoarse şi se simţi la fel de ciudat când privirile femeii, ale Mariei, se întâlniră cu ale lui.

- Noapte bună.

- Noapte bună, domnule.

Urcă îngândurat scara de lemn şi la o anumită treaptă se auzi un uşor scârţâit. *Ciudate priviri căprui, verzi şi albastre am schimbat noi trei acolo jos*, se gândi intrând pe uşa camerei lui. *Uşa acestei camere nu scârţâie, dar scara, da*, râse încet, doar pentru sine. *Pensiunea Flor: locul a căpătat un nume, o existență*, își spune Ștefan Sol. *Oare câte forme nevăzute își caută viețile astfel? Și în ce se preschimbă primind un alt nume? Ce devin oare numele vechi? Doar cronici, cioburi de*

cronici plutind prin oceanul de uitare, acest univers necunoscut care crește, care se dezvoltă din el însuși, imperceptibil?

Pe masa de lângă fereastră paginile povestirii lui stăteau răvăşite. Le răsfoise vântul serii ori poate alte mâini și alte priviri le iscodiseră taina. Le aşeză una peste alta în ordine, le reciti apoi ca şi cum nu le-ar fi scris el. Se așterneau deja în începutul unei cărți.

Visul acestei poveşti îşi cere continuarea, îşi spuse. *Mi-e dor de tine, Maria, dar tu eşti acolo, iar eu sunt aici. Voi veni.*

Departe, un tren de noapte grăbindu-se. Trecerea lui.

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a doua

Întunericul se limpezește în albastru și mâna lui dreaptă e ferm sprijinită pe timona unei corăbii frumoase şi nu îi mai trebuie nimic altceva decât marea albastră pe care o simte - din nou - doar a lui. Din înaltul bord i se pare că pluteşte asemenea unui pescăruş peste apele începutului lumii şi fredonează odată cu mişcarea lină a valurilor cântecul copilăriei lui, singur printre ceilalţi marinari. Nu le plac ochii și chipul lui şi nici el nu-i suportă ușor. Au doar grija banilor şi a femeilor din porturi, fără a mai socoti şi băutura. Dar el iubește marea şi ceea ce face.

E un timonier bun, știe. Îl angajează imediat când văd actele şi recomandările.

În larg - în largul visului albastru, senin – află că misiunea corăbiei puternice nu e de loc pescuitul, ci pirateria. E străpuns de un dureros *fior* rece - al *fricii - atunci când privește de la timona lui cum sunt prădate, incendiate și apoi scufundate vase de pasageri, cum sunt uciși oameni la repezeală, din ordinul căpitanului cu ochi sticloşi -* capul *lui e al unui câine întunecat, cu colți puternici, înălțat pe un trup omenesc - cum câteva vieţi sunt secerate într-*o *clipă, fără ca el să poată face nici cel mai mic gest. Vede în vis că ei nu sunt altceva decât o mână de pirați. Trece greu prin asta şi schimbul lui la timonă, George, e singurul care îl înţelege. Probabil că timonierii sunt marinari deosebiţi, se gândește. Pe urmă trebuie să participe la orgia care sărbătorește victoria, la împărţirea prăzii, mărfuri, bijuterii şi bani, după bunul plac al celor mai tari, care ucid iute şi mult. În crâmpeie amestecate de vis, Ștefan simte că e forţat să facă asta, altfel e sigur că ei l-*ar ucide. *Căpitanul cu ochi sticloşi, privindu-l prin norii de fum ai pipei lui încovoiate, pricepe deîndată ce simte el, chiar și în vis, pentru că îi e greu să-şi ascundă adevăratele trăiri. Abia aşteaptă să ajungă pe uscat, el şi cu celălalt timonier, cu George. Trebuie să se*

afle acolo un Dumnezeu care are grijă să nu fie singur, pentru că simte că nu-l vor lăsa să plece. Teama asta e îngrozitoare şi fiecare clipă la bordul blestematei corăbii e de câteva ori mai lungă și asta nu e doar o senzație de vis. Simte ațintiți asupra lui, tot timpul, ochii sălbatici ai câinelui, știe că nu mai poate fi la fel după tot ce a văzut - a visat? - *acolo, deşi i-a auzit pe alţi marinari vorbind de asemenea lucruri. Căpitanul rostogolește pe masă o* monedă *de argint. Dacă e cap, n-am să te ucid, îi spune, privindu-l cu ochii de câine* negru. Pe deget are un inel slipitor de argint. *Dar va trebui să taci, moneda se rotește iar și iar, Ștefan transpiră, așteptând în miezul unui coșmar, întins ca o coardă gata să plesnească, poate aștepta, știe, simte - banul se oprește cu un cap de rege deasupra. Să taci, auzi? Meseria frumoasă a oamenilor mării? Ha, ha, un loc de pradă lichid, atât, spune, să taci. Acolo unde marea întâlnește orizontul, atingând pământul, în* portul care-i pare *ultimul, ştie că nu va mai urca la bordul corăbiei. Mulți, forfotind cenușii, mârâind foarte aproape de pământ, îl înconjoară întâi cu un nor de teamă. Îngrămădiți în beznă, lupii simt, întărâtați, prima lovitură cade ca* un ciocan greu, *frângându-i fruntea și fulgerul ei sparge norul de teamă. Luptă, eliberat deodată de frică, nu descoperă în memoria lui*

nici o apărare și alunecă în străfunduri întunecate, icnind sub ploaia căzându-i greu pe creștet, pe umeri, în coaste. Geamătul lui întâlnește în cădere un frate geamăn care tace apoi, în timp ce el respiră încă, sub sudoare și sânge. De ce, aude un glas - al lui? - și răspunsul ajunge până la el de departe, de la lupii care fug, strecurându-se printre baloții din beznă.

Ștefan Sol este el și totuși nu; își simte somnul ca pe un văl de ceață care coboară până în trupul lui durerile altui trup.

Să taci, auzi? Stă lungit pe pământul rece și tare și lângă el tace pentru totdeauna – o știe – George. Vede mâini muncite, aspre, care îl ridică din dureri calde, după orele dilatate de întuneric ale visului. Golit de sânge şi viaţă, dar viu din crâmpeie. Apoi totul e alb ca un covor de zăpadă curată, ca o pânză de corabie, lumina, oamenii, doctorul. E purtat prin locuri albe, pătate ici-colo de sânge și el poate doar să-și strângă dinții și să-și tacă vorbele, să tacă, să tacă. Târziu, vorbește cuiva alb, șoptește. Află, știind, despre celălalt. Doctorul care-l îngrijește, un om calm și blând, înțelege fără multe vorbe care e rana cea mai dureroasă. Tace și el. La poliţie, o declaraţie formală: toate s-au întâmplat la

beţie, din pricina unor femei. Pleacă, singur și nicăieri, fără acte și bani. Rătăcește prin port. Îi e foame, îi e frig și visează dureri care se vindecă încet. Se angajează pe un vas de coastă de curse scurte. Căpitanul vasului nu are ochii sticloşi şi răi, ba dimpotrivă, foarte buni. Îi vorbește. Află povestea lui. Mărturisirea îl liniştește pe Ştefan. Căpitanul se interesează la administraţia navală şi îi obţine copiile actelor. După bătaia pe care a primit-o îi rămâne o durere pe frunte și simte că-și pierde din ce în ce mai des memoria.

Visul era al lui, doar al lui, dăruit de cineva necunoscut, prezent și veghiind. Călător peste ape, scriind peste ape uitate, prin el, prin mâinile și somnul și visele lui.

...Totul e un vis, totul, se aude rostind, răsucindu-se pe o parte și pe cealaltă în pat, în întunericul tăcut, luminat doar prin ochii visului său. Parcă se visează pe el în alte timpuri, așteptate ca pe un altfel de început, despre care află abia acum, asemenea unui copil care descoperă lumea.

Parcă mi-amintesc tot ce am uitat vreodată, îşi spune Ştefan prin somn și nu-l aude nimeni dincolo de întuneric. *Și oamenii, toți cei care trăiesc în mine înainte de a-i fi cunoscut...*

Dincolo de pleoape închise, visul îl vede plutind pe altă corabie. Apele mării, unduind albastru-verzui. Un nou căpitan, pentru şase luni pe care le simte la fel de lungi cât şase secole. În inima lui nu se mai află doar bucuria binecunoscută a frumoasei mări, ci și bucuria nouă a Mariei. Iubește cu toată puterea renăscută a fiinţei lui tinere şi tot ceea ce ochii lui văd îl unește cu această femeie pe care soarta i-a adus-o în cale, chiar dacă atunci era într-un vis de marinar ce băuse multă bere. Poate tocmai de aceea îl luase cu ea. Cine putea şti? Poate numai Maria. Simte cum creşte clipă de clipă sentimentul care îl face să se apropie mai mult de Dumnezeu, aceasta părând a fi simpla și nesfârșita lui putere. Marea îi e soră bună pentru aceste mii de gânduri, toate având un singur destinatar, de parcă ar fi scris cu privirea lui albastră pe coala nemărginită a apei. Da, parcă aş scrie în nemărginirea fremătândă a mării, se gândește zâmbind fericit în vis. Ştie că acest freamăt e nesfârşit. Din nou îi sunt dragi marea şi meseria lui, atât că tocmai astea îl ţin departe de Maria. În zona aceasta de mare și cer planeta visului său este tristă.

Plouă pe punte.

Ce faci tu, ploaie? Ploaie caldă, spălând cu stropi limpezi fața lui Ștefan, pășind singur pe punte și bucurându-se.

Pașii: pașii pe corabie nu sunt la fel cu cei pe pământ. Unde duc? O călătorie în altă călătorie...

Ce faci tu, ploaie?

Ca un semn bun, pe timonierul de schimb îl cheamă tot George, iar căpitanul, ştiindu-i povestea tristă, zâmbește oarecum tainic şi pe el asta îl bucură. Întâlniri din vis. E bun căpitanul, e nevoie mereu de un căpitan. E bun și George, un om care parcă îl simte cum înfloreşte iubind. Nu întreabă niciodată nimic şi asta îi sporește lui Ştefan respectul față de ei.

Călătoria îi călește trupul şi îi întărește sufletul, simțind că aste e forța întinderilor albastre. Timpul îl socotește numărând apusurile, cu bucuria fiecărei zile care, odată trecută, îl apropie de Maria. Și visul i se pare frumos. Are multe întrebări despre ce va fi făcut ea în tot acest timp, însă încrederea - pe care n-a mai cunoscut-o niciodată - îi şoptește că ea îl aşteaptă.

Îşi scrie jurnalul de călătorie pe apa veşnic fremătătoare a mării. Semnele lui se aștern în vis ca strigătele pescărușilor peste ape.

...Doarme profund în patul *Pensiunii Flor*, deși sunt parcă prea multe într-un singur vis.

Știe că acesta este doar începutul, că dimineața vieții lui se desăvârșește în așteptarea luminii înalte a amiezei. Visul este aici; spaţiul său este un spațiu a cărui adevărată libertate o cunoaște abia acum. Și poate că viața începe la capătul unui vis.

Un loc în care pleacă toate visele uitate, din întreaga lui viață: ajunsese oare acolo? Se răsucește din nou în aştenutul aspru dar călduros. Afară se aud numai vântul și foșnetul valurilor monotone, şoptind descântecul tainic al mării în tăcerile nopţii.

În vis, debarcarea la ţărm e sărbătorită cu o beţie de pomină. Marinarii se bucură de stabilitatea pământului şi de fete frumoase. Corabia a adus mult peşte şi banii pe care îi primește sunt mulți. Ștefan simte stabilitatea pământului pe care pășește, cuprins de senzații noi, ascunse în adânc. În visul lui ninge, prin văzduh se joacă fluturi mari și albi. Fuge abia după primul rând de halbe, ca să nu se ia la harță cu marinarii. Se vede salutându-și căpitanul şi ieșind din berăria mare, unde a mai fost cândva, demult de tot. De şase secole. Se vede mergând pe vechea stradă îngustă. Lumina e aurie, sălbatică și calmă, găsește camera, Maria nu mai locuiește acolo şi el ştie asta. O femeie bătrână - e portăreasa? - îi dă o altă adresă şi îi explică unde trebuie să

ajungă zâmbind larg, de parcă ar simţi bucuria şi nerăbdarea lui. Se vede că femeia asta ştie ce e dragostea. Ţine în mâna stângă o floare mare şi roşie care în vis îi luminează chipul.

Casa unde aşteaptă Maria e mică şi foarte cochetă. Are un acoperiş din ţiglă roşiatică şi ferestre din lemn vopsit proaspăt în verde, la care sunt ghivece de flori. Din cauza luminii, toate culorile sunt foarte vii, Ștefan le visează așa. În spate, casa are o grădină mare cu pomi bătrâni şi apoi un canal cu maluri de piatră care amintește de Veneţia. De-o parte şi de alta sunt case asemănătoare. Privește casa de peste drum. Înlătură ceața luminoasă traversând, alergând cu sacul de marinar care-i saltă pe umăr, deschide poarta, se apropie gâfâind de uşă şi ascultă cum inima îi bate ca un clopot. Ciocăne la ușă încet, de trei ori şi aşteaptă. Lumina este clară ca lumina unui tărâm de vis.

Maria se ivește în pragul uşii. Uimită, face un pas înapoi. Ștefan intră, privind-o în ochii mari. Maria îi sare cu braţele de gât şi el îi simte părul pe obraz. Îi răstoarnă bereta de marinar peste nişte vase care se sparg. Ștefan o strânge cu drag la piept, apoi o sărută lung, potolindu-şi setea de îndrăgostit. O ridică în braţe şi Maria i se pare foarte uşoară, fără să

știe dacă el e foarte puternic sau făptura ei e astfel.

- *Ai venit, spune ea.*

- *Am venit, cum ţi-am promis, răspunde el.*

- *Vino, marinarule, mi-e foame de tine, spune Maria, îngemănându-și gura cu sufletul lui, vino...*

Simte sărutul femeii, parfumat în miresme de flori proaspete, noi.

Este pentru a doua oară când se trezește ca şi când visul ar fi continuat, lăsându-i strania senzație de a fi în două locuri în același timp. De data asta ar fi vrut să nu se mai sfârşească. Se acoperă din nou cu pătura de lână peste cap, dar prin firele ţesăturii pătrunde lumina blândă și senină a zorilor.

Ştefan se ridică plin de viaţă, cu gândul doar la scris. Se aşază la masă şi scrie fără întrerupere trei pagini, pe o faţă şi pe cealaltă, cu un scris mărunt, cu mâna călăuzită de mâna altui om, poate a celuilalt Ştefan, dar bucuria pe care o simte nu are margini. Îi pare bucuria unei renașteri uitate.

O uşoară ciocănitură în uşă îl trezește la realitatea de dincolo. E Maria, care îi aduce tăcută cafeaua la uşă, în aşa fel încât Ştefan se scuză că n-a coborât mai devreme. Femeia îi răspunde că se îngrijoraseră, e aproape de prânz şi el n-a dat nici un semn de viaţă. Are o

voce foarte melodioasă pe care el încă n-a auzit-o. Privirea ei ocolește camera şi zăbovește pe masa cu foile lui scrise mărunt, nu fără o uşoară surpriză, apoi se îndreaptă spre uşa care nu scârţâie şi iese.

Ștefan coboară pe plajă. E senin și soare, el simte că taina lui nu mai e doar a lui, dar asta nu are azi nici o importanţă. Intră în mare, în apele adânci ale timpului ei, gol ca la naștere. Apa e rece, îl cuprinde într-un cosmos nou și albastru pe care trupul lui îl străbate spre larg, luptând cu valurile, gândind că e periculos, că e singur. Coborât în frigul dintre lumi, ca și cum, într-o stranie transfuzie, sângele i-ar fi fost înlocuit cu apa sărată a mării, scufundat într-un timp lichid care-l copleșește, Ștefan își simte inima bătând cu putere. Iese din apă gâfâind, vântul îi apasă umerii cu fiorii unei temeri și își acoperă trupul cu cămașa. E stăpânit de emoția scufundării într-un vis adânc, înlănțuindu-l cu brațe lichide și albastre și reci și puternice, mult mai puternice decât ale lui. A îndrăznit. A trecut doar de învelișul de lângă mal al visului. Ghemuit pe nisip, Ștefan simte că-i e frig, că mai are încă mult de înotat, că marea e cu adevărat nesfârșită, ca și frământarea ei și frigul care l-a cuprins. Pe urmă, flacăra sângelui i se reaprinde încet. *O trezire, o înviere*, se gândește.

Peste orizont trec pescăruși argintii, sclipind în razele soarelui. Țipă.

3

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a treia

O mie de râuri ce se desprind din întuneric, o mie de fluvii mai calme ori mai învolburate, fiecare purtând în curentul apelor un om care plutește. O stea ale cărei raze de apă se rotesc, strălucesc în jurul unui ocean de albastru, ca un imens ochi în care se revarsă totul. Ocean de ape ale vieții, strângând în undele lui veșnicii neliniștite. O umanitate lichidă se arată visului său, ca o revelație a unui mister deslușit, pe care nu știe din ce cauză îl primește, poate un fel de răsplată, poate o pedeapsă, poate o urmare a ceva despre care nu-și amintește. Pentru ce?

Aprilie e cald în anul acela. Ei doi se leagănă pe balansoar în grădina din spatele casei şi asupra lor se scutură flori din cireş, petale albe şi calde ca razele soarelui. Sunt fericiţi şi tac împreună, fără ca niciunul din ei să întrebe de ce, ascultându-și doar bătăile inimii. Îi încoronează un curcubeu care lui îi pare fermecat, altfel decât cele pe care el le-a văzut adesea și Ştefan nu mai vrea să plece pe

mare, iar asta o bucură nespus pe Maria. „Vom planta aici căpşuni şi mai putem vinde şi cireşe la piaţă. Avem acum bani pentru toată vara, apoi vom trăi din profit”, îi spune el, zâmbind fericit. Maria lăcrimează pentru fericirea asta nouă, trăită atât de intens de amândoi. Nu crezuse niciodată că poate trăi un asemenea vis. Timpul cât îl aşteptase pe Ştefan o vindecase de toate durerile vieţii ei aspre. Fusese puternică pentru lupta dură a trotuarului pe care o dusese vreme de trei ani. *Trei ani ai unei tinereți care pălea. Așteptarea o slăbise şi oboseala ascunsă se făcea simţită, deși chipul ei nu purta nici o umbră.*

Înţelege că dragostea curată care o cuprinsese de cum îl întâlnise pe Ştefan o poate elibera de toate spaimele trupului. Şi-l dăruise altora pentru a ajunge până la propriul ei suflet. Descoperirea asta o simţea ca *pe o înălţare. Ridurile par că* s-au topit de *pe obrazul pe care apăruseră mult prea devreme. Ştefan vede schimbarea ei, se bucură, mai ales pentru că îi fusese teamă de vechea ei ocupaţie, cea mai veche meserie din lume. Și asta într*-un port ca Amsterdam.

Acum toate le sunt uitate şi se vindecă unul pe altul fără să ştie, doar iubindu-se. Ştefan mai are pe frunte doar o mică cicatrice, dar părul crescut i-o acoperă. Lumina trupului său pare împrospătată.

- *Uite, aici vom pune căpşuni, iar mai încolo am să sădesc un măr, dincoace vom pune flori şi spre gardul de la vecinul nostru am să pun trandafiri roşii pentru iubiţii care îi vor dărui iubitelor lor...*

Maria zâmbește. El zâmbește. Vede cum zâmbetul o face mai frumoasă. Și el vede lumina trupului ei, curată, nouă.

- *Da, Ştefan, aşa vom face.*

- *Te iubesc.*

- *Te iubesc.*

Pe dig, singur, cu marea, pescăruşii, cerul, norii albi. Şi Maria, Maria lui Ștefan. Briza puternică, vuietul şi valurile, respiraţia ei. Privind, împăcat şi calm, i se păru că valurile fremătau, ca paginile pe care le scrisese toată dimineaţa. Începuse, știa. Va continua povestea din vis. Aşteaptă seara şi apoi noaptea și parcă numai pentru asta trăiește acum. *Și a fost noapte și a fost zi*, se gândește Ștefan Sol.

Se întoarce în cameră prin holul mare şi pustiu, urcă scara şi ascultă treapta care scârţâie peste radioul care se aude încet de jos. Uşa nu scoate însă nici cel mai mic sunet când o deschide. Tăcut, face pași mari prin cameră, nerăbdător, cu gândul doar la visul paginilor lui. Totul urmează să fie visat, să fie plămădit din nou, amintit. Visul și o carte.

Ștefan scrie liniștit. Știe că drumul care pare drept e totdeauna rotund. Peste umărul lui, un cal alb, cu ochi mari și blânzi, mesager nevăzut, îl veghează.

4

Aşa cum nu putea înţelege de ce el, Ştefan Sol, se putea regăsi atât de bine în visele nopţilor petrecute deja sub acel acoperiş, la fel nu înţelegea cine sau ce anume îl purtase până acolo. Întins pe patul tare, cu mâinile sub cap, privește tavanul alb-roz la apus şi simte că e cineva nevăzut, rămas încă nevăzut, dirijând destinul lui, ca şi pe al celuilalt Ştefan, marinarul din vis. Cineva pe care îl avea de foarte mult timp ascuns adânc în el însuşi, dar pe care nu-l ascultase niciodată cu atenţie. *Se face auzit și ascultat acum... În felul ăsta ciudat, mă călăuzeşte, peste mintea mea, peste puterile mele de a mă opune, până aici; îmi deschide porţi ale căror chei nu ştiam că sunt la mine*, gândi. Se pregătește de somn şi de întâlnirile visului.

Plătise lui Andrei cu o bancnotă de o sută ziua dăruită lui cu alt vis, care i se păruse foarte frumos. Rămăsese apoi un timp la fereastră, privind îndelung cerul cu mii de stele. *Cerul cu semne, stelele lui. Cartea cu*

semne, visele lui... Se culcase devreme pentru că îi era foarte dor de Maria.

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a patra

Întunericul se deschide, sfâșiat în lumina unui soare alb, inimaginabil de mare și alb. Înconjurat de o căldură albă și cuprins de o sete orbitoare, Ștefan tânjește către apă, către mare, e întins pe țărm și mâinile îi sunt uscate, albe, apa e intangibilă și lumina îi arde privirile, mistuindu-l, topindu-i orice gând cu o tăcere la fel de albă. Rămâne pe nisip, căzut în acestă nesfârșită sete care-l adoarme, știind - fără a ști de unde - că trebuie să găsească el însuși undeva o trezire.

...Ştefan se ţine de cuvânt şi plantează cu bucurie şi căpşuni şi un mic puiet de măr, apoi aduce răsaduri de trandafiri roşii cumpărate cam scump din piaţa de flori, dar vede că amândoi sunt fericiţi privind cum grădiniţa lor prinde viață. Proprietarul casei le laudă munca, iar ei se odihnesc seara pe balansoar şi legănarea lină îi amintește lui Ştefan de mare şi de corăbii, dar în braţele lui e Maria şi nimic nu îi poate despărţi acum, nici în vis. Apoi, după ce seara crește, merg pe malul canalului cu albie din pietre mari şi cu maluri pline de copaci bătrâni. Nu vorbesc. Câteodată, Maria fredonează un cântec vechi

marinăresc pe care îl cunoaşte şi el. N-a cântat niciodată cu glas tare, ci doar în inima lui, la timona corăbiilor, acolo, pe mare.

Vede că Maria s-a schimbat. Lui îi pare mai slabă, iar trăsăturile feţei ei, altădată plină şi rumenă, arătând multă sete de viaţă, parcă s-ar fi subţiat. Ştefan o privește uneori dormind şi vede o icoană cu ochi mari, închiși sub arcul frunții înalte. Descoperă o altă Marie, numai a lui, aşa cum o simţise din adâncul fiinţei încă de la început. Aseamănă viața și trupul Mariei cu o floare, crescând greu, într-un sol rece, ostil vieții, înflorind abia acum. E fericit şi purtat de acest fior nesfârşit care îi umple inima. Visează că pentru ea va rămâne mereu pe uscat, ba mai mult, va deveni un grădinar model şi plin de idei, cu toate cele necesare. Au bani pentru câteva luni de vară, apoi va reuşi să strângă destul pentru iarnă, pentru chirie şi toate celelalte cheltuieli. Trupul Mariei, singura unealtă a sufletului ei în lume, renăscând.

Va fi bine, sigur că va fi.

Clar, în lumina Soarelui, îi e visul. Soarele, această notă muzicală necunoscută, înaintea căreia tot ce e viu trebuie să se plece ca și cum ar cunoaște-o, ar recunoaște-o. Și Ștefan Sol află cum pământul, blând și stabil, tăcut și liniștit, primește, rotindu-se în armonie cu

sine, tot ce trebuie să se întoarcă în pământ. Apoi cresc flori.

Uneori merg la cafeneaua din centru. Ştefan are atunci grijă să ocolească pe departe Cartierul Roşu. Privesc lumea de pe străzi, trecătorii, casele și grădinile, canalele cu maluri pietruite. E sigur că nimeni nu-i cunoaşte, nu au pe nimeni apropiat, nici prieteni şi nici rude. Au doar Maria pe Ştefan, Ştefan pe Maria și nimic altceva nu mai contează.

O altfel de lume, dintr-o materie încă neştiută; văluri de apă și de aer și de lumină, curate, noi, vibrându-i sub pleoape, imagini despre care află doar că pot exista, că pot trăi, fără să știe dacă el e cel ce le zămislește sau se plămădesc singure prin el, călăuzit ori călăuză și unealtă a lor. E ceva cu totul nou, un alt fel de trăire.

Cât mai putea continua starea de vis frumos nu putea şti. Presimțea doar, ca într-un joc în care avea de descoperit tainice reguli. Paginile se aşterneau una după alta din visul fiecărei nopţi. Ca un scriitor adevărat, stilul devenea doar al lui, cu aceeaşi claritate pe care o avea amintindu-şi visele, cu nimic în plus sau în minus. Nu recitise încă tot ce scrisese şi

asta pentru că fiecare cuvânt, virgulă sau alt semn aşternute pe colile lui erau parte din el. Nu se temea de naufragiul cuvintelor lui, așa cum nu se temea de al său.

Ar fi vrut ca şi cei doi oameni care îi erau gazde să se bucure asemenea lui, dar, de fiecare dată când plătea seara cu o altă bancnotă de o sută, simţea că se aşterne între ei o cortină oarecum stânjenitoare. Erau însă oameni cumsecade şi îi respectau intimitatea. Nu-l deranjau de loc, ba dimpotrivă, îi făceau viaţa plăcută aici. Se obişnuise cu ţigările aurii, parfumate, cu cafeaua lor bună şi îi plăcea muzica de la radioul lor. Și-i era bine astfel, cartea prindea viață și creștea.

Mai avea opt nopţi din cele douăsprezece, asta o știa precis. *De ce neapărat douăsprezece*, se întrebă deodată, dar ştia că anul are douăsprezece luni, ceasul are douăsprezece ore şi zodiacul douăsprezece zodii. Aflase că există oameni care se nasc cu câte șase degete, în așa fel încât douăsprezece... Ștefan primește semne pe care i le dăruie necunoscutul ascuns în el însuşi care-l adusese până aici. *Uneori, privind afară pe fereastră, vezi înăuntru. E ascuns acolo un ecou îndepărtat, care aduce înaintea privirilor tot ce vezi...*

Știe că înoată de-acum singur în larg și că acolo, ca și aici, lumina zilei se înalță spre cer,

de unde coboară noaptea și liniștea adâncilor tăceri, prielnice visului.

5

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a cincea

Într-o seară luminată doar de visul său, când se plimbau pe malul canalului, pe trotuar, în faţa lor se ivește pe neaşteptate un marinar cu bereta pe cap, cu pantaloni largi, cu sacul pe umăr. Lumina e ușor violetă, Ştefan privește atent şi recunoaște mustaţa şi ochii lui George, timonierul de schimb din ultima călătorie. Se bucură şi îi spune Mariei că se vor întâlni cu George al II-lea. O glumă cu un tâlc amar pentru el, dar pentru Maria nu. Aşa îi rămase numele, și prietenul se bucură mult văzându-l însoţit de femeia pe care nu o cunoscuse. O simţise dinainte, când Ștefan era încă pe vas, în ochii lui albaştri care erau foarte luminoşi atunci, ca şi acum.

George al II-lea îi privește pe amîndoi cu privirile lui căprui şi calde. Se bucură nespus şi el.

- *Copii, întâlnirea asta se cere sărbătorită cu bere, le spune el şi se îndreaptă toţi trei spre berăria mare din centru. Vorbesc mult Ştefan şi George, sunt veseli. Maria îi ascultă.*

Pe drum se lipește deodată foarte strâns de Ştefan. Paşii îi duc prin Cartierul Roşu şi inima i se strânge. Ştefan simte, dar trec mai departe. Bine că nu suntem singuri, se gândește Ştefan.

George al II-lea le spune ceva deosebit de frumos. Ei îl ascultă. Cuvintele lui sunt însoțite de ecouri.

- Vedeţi voi biserica de colo? Se cheamă Sfântul Nicolae. Pe lângă ea treceam odată cu una din fetele pe care noi, marinarii, le scoatem uneori la plimbare. Şi cum mergeam noi doi veseli, de mână unul cu celălalt, se opreşte în faţa noastră un bătrân cu o barbă căruntă, îmbrăcat sărăcăcios, puțin cocoşat. Ne priveşte atent și lung în ochi, până în sufletele noastre ne-a privit şi ne spune după asta, privindu-ne la fel, că el vede jur-împrejurul nostru o lumină frumoasă şi curată pe care nu o poate vedea toată lumea. Atât ne-a spus. Noi am râs la început, poate pentru că eram un pic ameţiţi de fericire. Pe urmă am devenit serioşi. Bătrânul ne privea cu ochi buni şi zâmbea, iar noi am înţeles atunci că eu şi fata de lângă mine ne iubeam cu adevărat... Că moşneagul ponosit avea tocmai puterea de a vedea asta, în felul lui. Lumina aceea, de care noi nu aveam habar. „Mulţi sunt primitorii, dar puţini dăruitorii”, ne-a mai spus el. Noi nu l-am luat în seamă, eram doar

doi nebuni fericiţi. Ne-a mai spus că vine războiul și noi nu-l credeam. I-am mulţumit omului şi i-am dat câţiva bani, iar el a plecat. Vedeţi voi, am primit de la omul acela un dar de preţ, chiar dacă eu şi fata aceea ne-am despărţit. Darul de a vedea şi eu lumina asta. Este lumina pe care o purtaţi şi voi, acum, în voi doi. O văd, clară, curată şi înviorând culorile serii ăsteia cu străluciri nevăzute de toată lumea. Păstraţi-o cu orice preţ, Ştefane şi Maria. Amin. Acum, hai, să bem bere şi să ne îmbătăm de bucurie, mai adăugă el.

Beau toți trei bere. George al II-lea pleacă peste două zile pe mare. Și dacă e trist, are să-i treacă, berea are darul de a înveseli, îi spune Ștefan, amintindu-și parcă de-un vis al altcuiva. Cei doi marinari sunt buni prieteni, doar că Ştefan a ales să rămână pe uscat şi să uite de timona lui, aceea care îi făcuse bătături în palme. Râde când îi povestește cum are acum alte bătături, de la săpatul grădinii și George al II-lea înţelege. Îi spune lui Ştefan că visul oricărui marinar din lume este de fapt uscatul, dar că asta n-au aflat-o încă, tot aşa cum visul oricăruia din ei este să aibă mereu alături o femeie iubită.

- Şi nu e nimic mai adevărat. Acum... Mai am şi eu nevoie să hoinăresc un timp pe mările lumii, căutând nici eu nu știu bine ce, dar să ştiţi că am să mă întorc la mal, spuse, cu un

pic cu greutate în glas. N-am aflat din hoinărelile pe mare decât că buni ne naştem cu toţii, dar creştini devenim prin fapte, spune, în vreme ce stomacul îi răsună greu, apoi râde. Ştefan îşi amintește de el în ziua când o întâlnise pe Maria.

Se ameţesc toţi trei. Mariei i se face deodată somn şi pleacă împreună. George al II-lea îi îmbrăţişează aşa cum nu mai fuseseră îmbrăţişaţi vreodată nici Ştefan şi nici Maria, cu toată dragostea prietenului pe jumătate beat care ia drumul către port. Are lacrimi în ochi şi pleacă cu paşi mari, ducându-şi sacul pe un umăr și cântând în gura mare pe strada pustie. E noapte senină și Maria şi Ştefan se sărută mult în locul acela, sub cerul plin de stele. Nu-i vede nimeni şi nici nu le-ar fi păsat, nici măcar în afara visului. George al II-lea îi apropiase mult unul de celălalt, deveneau parcă mai buni, mult mai buni. În singurul vis, în singurul trup al îmbrățișării lor, știu că pot vedea şi ei lumina nevăzută de toți.

Se trezi obosit, ca şi cum ar fi băut multă bere. Simțea în gură un gust amar, ciudat. Cafeaua lui Andrei se dovedi un adevărat medicament şi în dimineaţa aceasta.

Atât de clar nu visase niciodată, deşi ştia bine că unele vise sunt pline de tot felul de ciudăţenii şi demoni, de forme nevăzute dar

înspăimântând orele lucide ale zilei. Nu se iveau în visele lui dimensiuni exagerate, hiperbolizări simbolice şi deformări. Uriaşi gândaci negri, monștri și demoni sau alte înfricoșări lipsiseră mereu din visele lui Ştefan. Nu avea nici spaime de netrăit în timpul zilei, nu era nimic de coşmar în felul lui de a visa și la fel se petrecuseră visele lui și în anii întunecați ai războiului. Doar uneori, revedea aievea zăpezile albe pătate de sângele închegat al morților și știe că abia acum se observă cu adevărat pe el. Ştiuse că îi vor fi dăruite toate acestea prin vis, această *cale regală*, cum o numise Freud. Somnul, ca o cheie magică a vieții și amintirea visului, dobândită acum. Ştiuse şi căutase; primise, ca un contract nescris, încheiat în taină cu cineva încă necunoscut, misterul propriei memorii.

Aceeaşi ţigară blondă, aromată şi ameţitoare. Azi avea treabă. Va merge acolo, pe dig şi va respira mult. Se apropie de omul de la bar, care manevra maşinării lucioase folosite la preparat băuturi speciale. Poate pentru ocazii speciale. Ştefan nu le cunoştea, dar gesturile omului i se păreau din nou un ritual ciudat. Zâmbi şi îl întrebă pe Andrei:

- Andrei, pe dumneata nu te cheamă cumva George?

- Nu, domnule Ştefan, dar dacă vă place numele ăsta îmi puteţi spune aşa. Nu mă supăr, să ştiţi.

Zâmbea pe sub mustaţa lui îngrijită. Semăna foarte bine cu Clarck Gable.

- George al II-lea, ca pe unul din regii Angliei, majestate, spuse Ştefan şi râse.

- Mulţumesc, mă simt onorat, râse şi Andrei.

Apoi așteaptă mărturisirile amiezei care se apropie.

Ștefan nu visează. E sigur că el și Maria s-au cununat într-o biserică mică, unde slujește un preot bătrân, slab și aproape orb. Pare cu totul argintiu, strălucind, înveșmântat în ceața luminoasă a bărbii și părului care-i înconjoară chipul. Poartă în mâinile slabe o lumânare albă, aprinsă, ca și cum ar fi călăuzit doar de raza ei caldă, fără a se teme de foc. Cu toate astea, el simte lumina care-i înconjoară și le dăruie binecuvântarea într-o slujbă cu foarte puține cuvinte. Ei par doi străini. Lumea lor e o lume pe care preotul o simte demult în inima lui. O lume în care el n-a încetat să creadă întreaga lui viață. Astăzi, o vede limpede, aproape de sufletul său. Își simte călătoria aproape de capăt. Cununia tinerilor e doar dovada mult așteptată, cu răbdare, îndurare și cumpătare, că lumea

văzută cu ochii sufletului său pe pământ există.

Ce faci tu, lumină albă de argint?

Pe dig e frig în dimineaţa aceasta. Ştefan respiră mult şi adânc. Simte gustul aerului sărat, privește cerul acoperit cu nori mari, negri, apropiaţi de apă. Caută cu privirea pescăruşii, dar nu îi vede nicăieri. Se ascund poate de frig. Dar unde? Sub acoperișul de țiglă al *Pensiunii Flor*? Ştefan se întinde pe nisipul umed cu faţa în jos. I se pare că plaja respiră. Se întoarce. Sprijinit pe coate, privește cerul învălmășit de nori, care deodată i se par a fi un grup de călugăriţe, chiar dacă seamănă cu frunzele palide ale unei flori imense, ofilite. Se mişcă împreună parcă dansând, zbătându-se tăcut, fluturându-și veșmintele cenușii și albe în bătaia vântului înalt. Nu ştie de unde s-a ivit imaginea asta, dar vede clar mișcându-se acolo, în lumina cețoasă a norilor, un grup de călugăriţe. Știe doar că el vede și nu se mai întreabă nimic. Înțelege că ochii lui, care privesc parcă printr-o fereastră către zi, sunt aceiași ochi ce privesc dincolo de fereastra spre noapte, aburită, acoperită de ceața unei răsuflări calde și apropiate; că locul acesta de la malul mării e un leagăn fără odihnă, care pendulează între lumină și noapte purtat de freamătul valurilor. Și vocea lor tainică,

neîncetând, noapte ori zi, șoptind numănui, îi pare din ce în ce mai ușor de ascultat.

Se duce în camera lui şi scrie pe ambele feţe încă trei pagini cu istoria visată a lui George al II-lea. Oboseala îi trecuse şi masa de prânz îi făcu bine. Îi fusese foame. Vorbi cu femeia cu ochi verzi şi cu Andrei despre vreme ca şi cum s-ar fi cunoscut de când lumea.

Luna, în creștere, pe cerul unei nopți demult uitate. Aceeași noapte pentru totdeauna, repetându-se iar și iar sub privirile ei.

6

Îl durea puţin capul - poate doar semnul unei noi oboseli - înainte de a adormi, dar gândul că va călători spre Maria şi Ştefan îl adormi liniştit.

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a şasea

Lumina de dincolo de pleoape, verde, palidă, curată, i-l dezvăluie lui Ștefan pe Ştefan. Stă leneş pe balansoarul din grădină, aproape adormit. Știe că e chemat doar de apropierea unei uitări, ca un gol ce-i acoperă gândurile cu un pustiu. De-o vreme, nu l-a mai cuprins starea asta, dar el încă se teme. Își trece mâna peste frunte. Ar trebui s-o cheme

pe Maria, să-l ţină de vorbă, să-i ţină trează atenţia în orice chip, dar îl doare capul şi nu are puterea să articuleze vreun cuvânt. Maria face treabă în bucătăria lor mică.

Îşi aminti deodată ce spusese George al II-lea, că buni ne naştem, dar creştini devenim prin fapte. Aşa simţea şi el. Nu făcuse nimănui niciodată ceva rău. Se gândi, aproape adormit, că nu are de ce se teme, deși vede că pe lume oricine poate fi pedepsit tocmai pentru asta, zicea bunul George al II-lea.

Adormi şi se trezi brusc, speriat ca întotdeauna că va fi uitat iar cine este şi ce e cu el. În loc de asta îşi aminti cum nu se poate mai clar ce visase. Un minut-două, numai atât aţipise. Maria era pe balansoar lângă el, mirosea a mâncare bună şi el o sărută.

- Ai visat, spuse Maria. Mâinile tale făceau în somn nişte gesturi ciudate și eu nu ştiam ce poate fi cu tine. Aș fi vrut să fiu parte din visul tău, Ștefan...

- Ești în visul meu, Maria... Mai mult, ești aici... Scriam ceva pe nişte coli albe şi curate. Cu un obiect ciudat cum n-am mai văzut. Scria tare frumos şi eu nu-mi pot aminti ce scriam, scriam foarte mărunt, mă grăbeam, de teamă să nu uit ceea ce trebuia să scriu. Eram aşezat la o masă, aveam înaintea ochilor o fereastră prin care priveam marea, dar cumva de sus, de parcă pluteam pe deasupra. Era

marea mea, Maria mea, o cunosc atât de bine... Dar vezi că în vis mă tulbura de la scris vuietul valurilor, puternic și greu, era vreo furtună pe-aproape. Scriam *de zor şi nu mai ţin minte ce. Parcă eram altul. E ciudat, știi și tu că eu n-am scris niciodată prea mult. Oare am fost în alt timp? Asta mă sperie, lumea era aceeași și totuși altfel...*

- *A trecut, acum hai cu mine la masă...*

Au mâncat în tăcere, fiecare cu gândul către celălalt. Apoi, Maria se apropie de Ştefan, îi cuprinse obrajii cu palmele şi îi spuse că are să-i facă un dar, lui, numai lui: peste opt-*nouă luni, un pui mic de marinar, cu ochi la fel de albaştri. Maria râdea cu bucurie şi Ştefan visă cum genunchii îi tremură, simțind că va trebui să înceapă să trăiască în timpul unui fiu. În clipa aceasta din vis, Ștefan* devine *sigur că* lumea *nu*-l mai poate *înspăimânta cu nimic, cu nici o durere, niciodată.*

Spre dimineaţă îl trezi vuietul mării în furtună şi se îngrijoră fără voie. Până acum marea şi vremea fuseseră atât de blânde, dar acum începea să se schimbe ceva. *La fel ca în vis, ceva se schimbă,* se gândi. *Vor avea un copil*. Se bucura de parcă ar fi primit chiar el vestea asta. Se îmbrăcă repede şi coborî afară. *Un copil e o luminiță ce crește.*

Încă nu se luminase de ziuă şi marea vuia foarte aproape. Păși prin vântul puternic spre ţărm. Se lumina încet în dimineaţa aceea și el zări, printre umbrele cenușii din jur, cadavre mari de peşti, aruncate de adâncuri, alge verzui și încolăcite încurcat, scoici imense, aşa cum nu mai văzuse niciodată. Resturi de plante acvatice şi alge zăceau peste tot, prin şanţuri și gropi adânci săpate pe plajă și pline cu apă întunecată. Furtuna trecea încet, prea încet, odată cu noaptea, dar acum el vedea ce rămăsese în urma ei. Îi intră apă în pantofi şi i se făcu frig. Se întoarse, în timp ce zorile mijeau de lumină, cenușii. Uşa de la intrare era închisă, încuiată. Zgâlțâi clanța, ciocăni cu putere, dar în zadar. Îi păru ciudat, tocmai cînd el crezuse că era o uşă mereu deschisă, aşa cum îi spusese Andrei acum doar cinci-şase zile. Lumina de la intrare, de care îşi amintea bine că fusese aprinsă când ieşise - îi luminase drumul spre ţărm - era stinsă, deşi nu era încă ziuă de-a binelea. *Pensiunea Flor* părea o clădire părăsită, pustie și fantomatică în lumina care abia începea să se nască sub un cer plumburiu.

Încercă iar uşa, gândindu-se că poate a trântit-o vântul puternic, dar nu se deschise. Asta îl nedumeri. Se depărtă de ușă şi strigă tare numele lui Andrei, căutându-l cu priviri temătoare spre etajul de sus și glasul nu i se

auzi în vântul puternic. Nici o fereastră nu era luminată şi deodată crezu că el nu fusese niciodată acolo, părându-i-se că a alunecat fără să-și dea seama în altă zonă a visului. Vântul și marea vuiau cu putere sub cerul întunecat, umbros, făcând ca tot ce vedea să-i fie greu de deslușit, uimindu-l, înspăimântându-l.

Se aşază pe prima treaptă a scării şi încearcă să se liniștească, deşi nu înţelege de ce e speriat. Se ferește de vânt, cu senzația că și vântul se ferește de el. Încearcă să aprindă cu greu o ţigară. Flacăra tremurând a chibritului îl orbește pentru o clipă şi asta îi limpezește întrucâtva agitaţia. Îşi simte părul răvășit şi îşi trece mâna peste el, ridică ochii, privind în jur, pe deasupra umbrelor ce aleargă haotic, șoptind în vânt, într-o lumină neînțeleasă. Apoi, vântul se oprește brusc și lumina pare să se așeze calmă peste toate.

Visul acestei nopţi, altfel. Norii dimineţii trecute, călugăriţele, semnele celuilalt Ştefan.

Și a fost noapte și a fost zi.

Nu înţelegea. Va scrie, căutând să afle, să descopere. Stinse ţigara și privi cum cerul se luminează. Și deodată trăi cu o intensitate sporită starea din orele cifrelor palide, de acasă, de dinainte, vie, prezentă chiar și aici. Așteptă. Lin, amintirea se dizolvă. Uitându-se spre intrare văzu uşa deschisă şi lumina aprinsă din nou, ca și cum bățul de chibrit

care-i aprinsese țigara ar fi adus-o înapoi. *Poate visez şi nu ştiu. Mi-e frig...*

Atunci, la fel de brusc, din negura dinaintea ochilor lui se ivi din nou războiul. Un război despre care el crezuse că a trecut demult în uitare. Plutind, fără sunet, ca o pasăre neagră, cu aripi ce acoperă orice rază de soare al păcii. Ștefan rămase nemișcat, ca împietrit de puterea amintirii, simțind prin porii trupului său asprimea acelor zile, ca și cum porțile vieții lui în acei ani ar fi fost încuiate de ceva necunoscut pentru el. După vântul năpraznic al nopții, răsăritul izbândi în cele din urmă, respirând brizele blânde ale noii dimineți. Ștefan simte că se sfârșește o parte a unui coșmar.

Ce faci tu, vântule? aude Ștefan de departe.

Urcă grăbit scara şi se acoperă cu pătura călduroasă din lână. Adoarme din nou, știind că trebuie să traverseze puntea nopții, hotarul stelar dintre un astăzi care a trecut și un mâine totdeauna posibil.

Plutește în largul atât de larg încât nu mai zărește nici un țărm.

Contabilul Ştefan se visează pe el, ca și cum ar fi fost copil, la o mânăstire de maici. Au pe cap ceva alb, ca nişte aripi. Nu reuşește

să prindă, să atingă nici una din ceea ce i se pare că sunt păsări pe capetele lor. El e prea mic, nu le ajunge nici până la umeri, se agață de sutanele lor fără să le simtă căldura ocrotitoare a trupurilor. Caută, caută cu disperarea nouă a unui copil fără să știe decât că e ceva ce-i lipsește. Ele, femeile, țipă la el şi îl lovesc. Și atunci se sperie foarte rău, iar ele vociferează întocmai ca nişte păsări furioase. Plânge.

Ştie că acest vis este doar o amintire a unei dureri uitate. Nu e un coşmar, e doar mica lui uitare, făcând ca totul să se desfășoare înăuntrul lui, strigând, zbătându-se către ieșirea la lumină prin vise și cartea începută. O neliniște a timpului? *Nu timpul e neliniștit, ci omul... Timpul curge în vârtejul lui rotund, egal sieși, nesfârșit în propria lui liniște, tăcut și indiferent*, gândi Ștefan Sol. Avea însă de scris lecţia lui, tema de acasă, a celuilalt vis. Furtuna trecută, lăsând vântul să hoinărească domolit, împăcat, îl făcu să-i ceară lui Andrei, aflat la locul lui ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, două ceşti de cafea fără zahăr. Le primi, le duse în cameră şi aşternu pe hârtie, călăuzindu-și mâna cu visul - ori poate invers - , noul capitol, cel al unei schimbări pe care o simțea necesară. Privind perdeaua albă, unduind într-o lumină albastră, trăi senzația că

mişcarea ei adormitoare îi poate alunga orice uitare, cu puteri ale țesăturii fine și vântului pe care nu le-ar fi bănuit. Liniștea se dilată peste așteptări pentru simțirea lui Ștefan Sol.

Îşi aduse apoi aminte că nu plătise seara cu bancnota de o sută şi se duse grăbit jos, scoase din portofel două bancnote de câte o sută şi le întinse mâinii fine a lui Andrei, sub privirile verzui-aurii, misterioase, ale Mariei, soţia lui.

O cheamă tot Maria, dar are ochii verzi, se gândi urcând înapoi scara scârţâind, aşa cum deja se obişnuise, numai la treapta a şaptea. Poate că toată furtuna asta se dezlănţuise doar pentru că Ștefan, călător neștiut, întârziat și visător, nu plătise. Abia după asta cerul se înseninase atât de frumos.

Furtună cu chip de femeie, misterios, tainic, nedeslușit.

Pentru a traversa marea care-i stă înainte, cuvintele nu-i ajung, sunt prea puține, simte Ștefan Sol. Ar trebui să le caute în el însuși, să le smulgă din carne, din mușchi, din sânge și să le însuflețească scriindu-le, ferindu-le de orice naufragiu.

Ștefan Sol înțelege că zilele pot fi uneori la fel, asemănătoare până la identitate. Visele, niciodată.

O FEREASTRĂ SPRE NOAPTE

7

O lume a unei singurătăţi care devine mai copleșitoare atunci când nu îţi cunoşti părinţii, deşi ei te-au adus cândva în această lume a singurătăţii. Se gândea la asta stând culcat pe patul din camera lui, cu mâinile sub cap şi privind cerul pe care i-l dăruia colțul cu ferestre. Era de un albastru ireal, de parcă marea l-ar fi făcut aşa. Ştefan ştia că albastrul este o culoare rece, așa cum simțea că fusese și meseria lui, aceea de contabil.

Și-a dorit dintotdeauna să ştie cine îi fusese tată şi cine îi fusese mamă. Răscolise arhive. Căutase date, nume, rădăcini și urme, fără rezultate sigure. Putea presupune orice, privind trecătorii de vârste potrivite. Alegea, uneori, scenarii imaginare, dar nu afla decât că e singur pe lume și poate că de aceea fusese mereu un timid. Nu îndrăznise în viaţă aşa cum făcuseră alţii, nu cunoştea de fapt izvoarele vieţii lui. Simţea că acum, călăuzit

de însoţitorul nevăzut cu care semnase un contract al tăcerii, va ajunge să-şi recunoască părinţii pe care îi purtase o viață în el însuși, dormind și deopotrivă treji, veghiindu-l. Ei îl aduseseră în lumea acestei singurătăți, către ei tânjise atât de mult încât tânjirea se preschimbase în obișnuință și doar după multă vreme luase hotărârea de a pleca spre întâlnirea cu hrisoavele sale tăinuite o viață, așteptându-l credincioase și fremătând neîncetat, ca valurile mării. Ștefan se întreabă astăzi cine cheamă păsările către zbor.

Dar dacă eşti aproape de părinţi şi de fapt nu-i cunoşti? Nu este atunci căutarea şi mai grea? Nu sunt de ajuns numai fiinţele părinţilor, înfăţişarea lor sau ceea ce spun şi ce fac, nu ajung astea ca să cunoşti un om, doi oameni... Mai ales doi părinţi. Probabil că fiind copilul lor îi iubeşti şi asta îţi deschide ochii în alt fel. Ochii inimii, cine ştie... Aș vrea să vorbesc cu Andrei, deși... Poate că eu însumi sunt tatăl, se gândi, aproape uimit.

Aţipi în freamătul liniştitor al valurilor. *Poate că eu însumi sunt tatăl...*

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a şaptea

Un soare înintea căruia stă, la răsărit. Simte că în fața acestei lumini trebuie să stea tot ce este însuflețit pe pământ - chiar florile

care mor - plecându-se cu smerenie și recunoștință. Îi trec prin fața ochilor închiși miile de răsărituri și apusuri privite - și primite - pe mare. Un imens carusel îl poartă și el nu îl poate opri.

Pe balansoarul din grădină, Ştefan se odihnea, legănându-se ca un copil. Se gândea că dacă acum ar uita din nou, aşa cum i se mai întâmplase, atunci va pătrunde în alte locuri pe care i se părea că nu le poate vedea în starea de veghe. Înțelegea, surprins de el însuși, că dobândise curajul de a nu se mai teme de întâmplările şi oamenii pe care îi putea întâlni.

Maria, cu pântecul crescându-i de la o lună la alta, îi mângâia mâna pe care el o ţinea pe genunchi. Atunci el se trezi şi o întrebă:

- Unde sunt părinţii tăi, Maria?

- Părinţii mei? se miră ea. Ce pot eu să-ţi spun acum despre ei... Nu ştiu decât că s-au dus de pe lume, lăsându-ne pe mine şi pe sora mea orfane, fără nimic... Sora mea m-a crescut. Era mai mare cu cinci ani ca mine, apoi viaţa pe care o duceam de nevoie, ştii, trotuarul acela, mi-a luat-o şi pe ea...

Maria își plecă privirile, tristă. Ştefan îi sărută amândouă mâinile şi se dojeni pentru întrebarea pusă. Poate e din cauza visului... Nu-l interesau părinţii Mariei, ci doar ea,

numai ea, cea care îl aşteptase numai pe el, pe marinarul devenit grădinar. Şi-ar fi dorit mult s-o ajute să uite acele vremuri, poate ăsta era tot rostul popasului vieţii lui în viaţa ei. Ori invers, al vieții ei în viața lui. Priveau amândoi spre mâinile lor împreunate.

- Ai scris din nou în vis? Ai palmele calde, fierbinţi, îți tresăreau mâinile când dormeai, spuse Maria. N-ai dormit mult, doar câteva clipe...

- Am fost tot acolo, din nou... Am scris pe paginile albe şi parcă mâinile mele nu erau ale mele. Erau subţiri, palmele, degetele şi încheieturile... Şi uitându-mă la mâna dreaptă cum scrie cu chestia aia lunguiaţă, nici nu trebuia s-o înmoi în cerneală, are o peniţă care scrie minunat, ştii, nu scoate decât un sunet asemănător cu un foşnet... Iar am uitat ce naiba scriam, se supără Ştefan.

- Poate ai să-ţi aminteşti data viitoare, cine ştie... Dar părinţii tăi, Ştefan? întrebă deodată Maria.

- Nu mi-i amintesc, dar cred că au existat şi ei pe lume. Când ne jucam pe maidan, ceilalţi copii vorbeau cu ciudă despre taţii lor care, cu palme grele de oameni mari şi muncitori, uneori îi atingeau pentru vreo poznă. Apoi de bunătăţile pe care le făceau mamele lor şi din care mai gustam şi eu câteodată... Dar vezi, Maria mea, mie toate

astea nu îmi stârneau curiozitatea. Doar mă gândeam la fiinţele apropiate lor, copiilor, pe care eu nu le aveam şi pe care ei le numeau tată și mamă. Cred că de aia am plecat pe mare, spuse Ştefan, râzând. Să-i caut pe apele lumii!

- *Acum tu mă ai pe mine şi eu pe tine, Ştefan...*

- *Da... Și va veni pe lume un fiu, al nostru, numai al nostru. Poate e darul cerului, cine știe...*

Palmele lor se întâlniră pe pântecul Mariei.

Dar de femeie.

Nu, nu vrea să se trezească... Se răsucește în pat şi strânge ochii pentru a păstra visul acolo. Plutește către oceanul unui ochi albastru, poate chiar cerul, în albia unei priviri interioare dezvăluită doar lui.

Venea o toamnă prin vis, cu frunze galbene şi ceţuri peste apele canalului. Cu dimineţi reci, cu brume, când Maria se ghemuia în braţele lui să se încălzească. Ştefan îi ţinea strâns la piept trupul cu un alt trup în el şi i se părea că visează.

Lunile treceau. Culeseră roadele primei lor veri cu căpşuni, cireşe şi mai apoi cu mere mari, parfumate. Trandafirii încă mai

înfloreau. Din ce în ce mai firavi, dar totuşi căutaţi la piaţa de flori. Aveau ceva bani pentru iarnă, dar mai târziul lor era cu adevărat o problemă care îi frământa mintea lui Ştefan şi atunci i se părea că visul se sfârşeşte. Dar asta numai lui, nu şi Mariei. Maria slăbea.

Dacă e băiat, o să-l cheme Ştefan, îi spusese Maria.

Iar când va veni iarna friguroasă, Ştefan va avea grijă de Maria şi de casă şi va începe să picteze tablouri marine în lumina albă a zăpezii.

Aveau din vară un câine şi o pisică. Nu ştiau cum ajunseseră la uşa lor. Nu le chemaseră, veniseră singure. Pisica era albă toată şi li se părea că e un bulgăre de zăpadă. O numiră pisica Suzi. Iar căţeluşa primi numele de Maia.

Numele astea le născocise Maria, privindu-le pe cele două fiinţe care nu se certau niciodată. Păreau că sunt legate una de alta într-un fel tainic, doar de ele ştiut. Maria era sigură că pisica Suzi va fugi uneori noaptea prin grădina vecinului lor, dar o ierta dinainte. „Suzi e o întrupare a filosofiei", zicea Maria, râzând, „iar Maia e una a ascultării". Uneori, în liniștea nopții, auzeau de foarte departe cum trece pe strada lor un cal, bătând rar din copite. Îl vedeau ivindu-se,

le părea un cal alb, apropiindu-se și depărtându-se; îl închipuiau a fi pentru ei un doar cal fără călăreț, un mesager cu o solie încă neînțeleasă și simțeau somnul ca pe o trăsură în care călătoreau peste timp.

Ștefan Sol e trist. Trist ca într-o zi când, fiind copil, toți câinii de pripas l-au lătrat, fără ca el să poată înțelege de ce. Ar fi vrut să-i mângâie, să se hârjonescă cu ei, cu blana lor țepoasă ori moale, dar ei își arătau colții și mârâiau aprig spre el. S-a îndepărtat, gândind că dulăii străzilor simțeau în el un copil singur, ca un copac fără rădăcini și trunchi. Plânse, departe de ei. În ziua aceea dori să se facă marinar, dar ajunsese doar un obișnuit contabil sub îndrumări necunoscute, străine, care-l doreau poate la adăpost de furtunile dezlănțuite ale apelor vieții.

Ești sigur că faci exact ceea ce trebuie să faci? întreabă. *Ești sigur că tot ce vezi nu sunt doar himere și umbre, năluci călătoare prin mintea ta, Ștefan Sol?*

Răspunsul îi trece în fugă pe dinainte, ca o veste bună purtată de un cal alb.

Pensiunea Flor este un tărâm al amintirilor regăsite, redescoperite, se gândea Ștefan, *odată ce atât de bine se simt visele din adâncul ființei*.

Se trezise în aceeaşi poziţie în care adormise şi ceasul îi arăta doar cu cinci minute mai mult. Dilatare a stării, asta era visul celuilalt Ştefan. Îl întristase amintirea părinţilor lui şi ai Mariei. Dar pruncul lor şi gândul la iarna ce se apropia acolo îl îndemnară să scrie alte trei pagini pe ambele feţe. *Peniţa stiloului nu se va toci decât atunci când cartea visată se va fi încheiat,* se mai gândi.

Coborî scara spre cină şi observă mirat că treapta a şaptea nu scârţâia decât la urcare. Se întoarse şi o urcă din nou. Auzi sunetul, apoi coborî iar pe treapta tăcută, urcă şi se convinse astfel. De jos îl priveau ochii lui Andrei care zâmbea.

- Bună seara, Andrei, pot să vă pun o întrebare?

- Desigur, domnule Ştefan, îi răspunse celălalt cu un pahar din sticlă groasă în mâna frumoasă. În pahar era un lichid roşu şi Ştefan se gândi fără să vrea la sânge, dar era doar o băutură colorată şi ochii lui Andrei scânteiau puţin.

Poate s-a îmbătat de plictiseală, cine știe. Nu văd de ce m-ar deranja asta, e dreptul lui.

- Dumneata ai avut vreodată un tată, Andrei? îl întrebă.

- Domnule, întrebarea asta e ciudată... Da, sigur că am avut un tată, ca toată lumea, dar eu

şi soţia mea am venit până aici de foarte departe. Din Sirius sau de pe Vega... Nu, glumesc, vă daţi seama...

Andrei făcu o pauză. Întrebarea îl dusese cu adevărat departe, iar alcoolul îi ascuţea probabil atenţia.

- Beţi un pahar cu noi, domnule Ştefan?

Ştefan privi în ochii sticlind ai omului de dincolo de bar. Se înfioră puţin, nu înţelegea bine cine erau acei noi, poate el şi soţia lui stranie cu ochi verzi, care nu era acolo. Fără să aştepte răspuns, Andrei aduse cu mâna lui frumoasă al doilea şi apoi al treilea pahar, toate sclipind. Le așeză pe bar şi turnă din sticla cu lichidul sângeriu nu mai mult de jumătate în fiecare pahar.

- Nu vă miraţi, va veni şi Maria, dar mai are un pic de treabă acolo, spuse Andrei, arătând spre draperia de lângă scară. Astăzi este ziua ei, de aceea... Se vede că nu beţi cu regularitate, aveţi un aer puţin speriat, dar n-aveţi de ce vă teme, mai spuse. Ştefan observă cu uimire că ochii lui nu mai străluceau, de parcă omul ar fi făcut asta deliberat. E numai lichior de vişine.

Ştefan luă paharul şi îl ridică până în dreptul ochilor. Privită în lumină, culoarea băuturii era cu adevărat superbă. Se gândi că Andrei face tot ritualul acesta cu scopul de a nu-i răspunde la întrebare, deși nu era nimic

altceva decât o invitație obișnuită de a bea un pahar împreună. Poate n-ar fi trebuit să-l întrebe un lucru atât de personal.

- Tatăl meu era căpitan de vapor, răspunse Andrei. A murit demult. Iar noi nu suntem altceva decât nişte călători prin fiinţele noastre, domnule Ştefan. Noroc, mai spuse şi Ştefan o zări deodată alături pe Maria, stând pe scaunul înalt și zâmbind de parcă ar fi fost cu adevărat o clientă la bar. Paharele lor se ciocniră cu un clinchet. Apoi toţi trei tăcură.

- Cina e gata, spuse Maria.

Din buzunarul de la piept Ştefan scoase portofelul, cu o vagă jenă față de cei doi, jenă pe care nu și-o putu lămuri. Alese o bancnotă de o sută şi o dădu lui Andrei. Bancnota era veche şi motolită, dar se îndreptase stând peste celelalte.

- Mulţumesc pentru ziua aceasta, a fost un pic altfel.

- Toate zilele sunt diferite, d-le Ştefan, ca şi noi, să ştiţi, spuse Andrei şi ochii îi sticleau din nou. Poate că băuse mai mult decât se vedea. Cred că aţi lucrat cu spor la carte, nu-i aşa?

Întrebare pentru întrebare, observă Ştefan şi se simţi oarecum ameţit de la paharul golit.

- Merge bine, dar mai am cinci capitole, dacă vreţi să ştiţi. Sper să v-o pot arăta la plecare, pentru că de asta sunt eu acum aici, ca

să o scriu. Este drumul meu, se auzi Ştefan răspunzând. A, să nu uit: Maria, la mulți ani!

- Mulțumesc, rosti Maria ridicând paharul.

- Spor la scris și la vise, d-le Ștefan, spuse Andrei, cu tâlc. Noapte bună.

- Noapte bună.

Urcă ciudata scară scârţâind numai la treapta a şaptea şi numai la urcare. Era ameţit şi se gândi la simbolul treptei a şaptea. Ar fi dorit ca visul nopţii viitoare să-i aducă aminte copilăria.

Se simte singur în castelul tainic al viselor lui. Pare să asiste în creierul său la nașterea unui spațiu necunoscut al lumii. O zonă nouă, ivită din memoria îndepărtată, din percepția dobândită, trezită odată cu această călătorie către mare, chemat de ceva mai puternic decât voința lui, deși înțelege că tocmai o voință necunoscută - care creștea în adâncul ființei sale - îl îndemnase către primul pas. Ștefan Sol se întreabă dacă a plămădit el însuși spațiul acesta nou sau dacă îi este îngăduită numai călătoria nocturnă într-un destin străin și totuși atât de apropiat încât îi pare uneori că este unul și același cu destinul lui.

Roiuri bezmetice de lilieci albastru-întunecat coboară, orbi, dansând, dintre nori. Noapte.

8

Pentru că i se păruse mereu că doarme, începuse a-şi aminti visele pe la trei-patru ani. Erau vise cu multă apă. Oceane, fluvii şi mări. Zbura pe deasupra lor ca un copil cu aripi, ca norii și pescăruşii, plutind chiar şi pe vânturile furioase ale furtunilor. Ştia, în vis, că toate furtunile trec şi apoi cerul e şi mai senin, iar Soarele parcă e și el mai nou la fiecare răsărit.

După astea, era băiat mare când văzuse marea pentru prima dată, avea cincisprezece ani şi dincolo de Amsterdam marea nu era la fel ca în visele lui. Era frumoasă, dar altfel decât și-o închipuise, era vie şi fremătătoare, cum era şi el la vârsta aceea.

Apoi urmă viaţa, viaţa promisă lui, ca întotdeauna, de alţii, nu de el.

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a opta

Maica Alba e grasă şi bună. Are mereu pe cap păsări cu aripile pleoştite şi asta atrăgea mereu observaţiile maicii Tereza, stareţa. Maica Alba era grasă şi bună şi blândă şi el ştia că din pricina asta era mereu pusă la cele mai grele treburi. Acolo unde trebuia să fie cel mai curat şi era de obicei cel mai murdar, era trimisă imediat maica Alba. Dar serile, atunci când era foarte-foarte linişte şi lui îi era un

pic frică de femeile îmbrăcate mereu numai în negru, atunci venea maica Alba cu o carte cu coperţile mari, veche de tot şi îi citea poveşti cu îngeri și balauri și prinți și prințese. Îl adormea încet, abia şoptit, cu un glas pe care nu-l va putea uita niciodată. Şi odată, mai târziu, când maica Alba era foarte obosită şi abia mai citea, el îi spuse o poveste descoperită numai de el pentru buna maică. Se trezi vorbind la fel de şoptit, să nu audă nimeni-nimeni decât maica Alba. Când termină povestea lui, maica sforăia cu bărbia în piept şi el se întristă pentru că ea nu-l ascultase. Dar se bucură. Aflase că ştie poveşti, şi nu din cărţi, ci născocite chiar de el și una din ele o adormise pe maica Alba aşa cum şi ea îl adormea pe el. Era bună maica Alba.

În dimineaţa aceea intră cu lacrimi în ochi, îl îmbrăcă cu mâinile ei aspre şi îl duse de mână pe culoarele reci ale mânăstirii până la maica Tereza, stareţa. Deschise o uşă foarte înaltă, îl îmbrăţişă cu lacrimi în ochi fără ca el să o poată întreba ceva, apoi îl împinse în camera mare şi închise uşa înaltă pe dinafară.

El se rezemă de uşă şi inima îi bătea foarte tare. Lângă fereastră, cu spatele la el, stătea maica Tereza cu aripile păsărilor de pe capul ei foarte drepte şi ascuţite. O vedea, înaltă şi slabă. Se temuse mereu de ea. În spatele mesei

celei mari, pe perete, se vedea Isus răstignit pe o cruce. Era mare, atât de mare că lui i se păru un om întreg și mâinile și fruntea lui însângerate îl dureau. E doar un om, se gândi copilul. Alături se afla o icoană foarte luminoasă a Fecioarei Maria care îl linişti. Avea ochii foarte blânzi și o rochie albastră.

- Ia loc, băiete.

Înaintă timid, pășind ca pe un covor de apă, atât de moale și gros încât îi dădea o senzație vie de plutire. Se aşeză cu greu pe un scaun aflat lângă masa stareţei. Scaunul era prea înalt pentru el, picioarele îi atârnau și atunci văzu deodată oglinda mare de pe perete. I se păru că mai este o cameră acolo şi se privi uimit pe el pentru prima dată, stând atât de mic pe scaunul mare, cu maica Tereza în spate lui.

Pe masă se afla un ziar împăturit, cu un titlu negru şi plin de zorzoane caligrafice. Astea îl atrăgeau în chip tainic, dar nu îndrăzni să atingă acel ziar.

- Ascultă-mă cu atenţie, băiete. Atunci când te-a adus aici, tatăl tău, marinarul Ștefan Sol, pleca pe mare ca şi cum nu avea altceva mai bun de făcut. Ai uitat, pentru că erai mic. Acum, însă, omul care ţi-a fost tată... Omul acesta nu mai este. Corabia pe care se afla s-a scufundat în mare. Și tu n-ai cum să înţelegi asta, eşti încă prea micuț. Nouă ne-a spus-o

ziarul de pe masă. Tu însă ai ochii inteligenţi şi albaştri ca ai lui taică-tău.

Glasul maicii era aspru ca ea şi lui i se părea că îl zgârie. Venise foarte aproape de el, se aplecase şi mirosea a ceva nedesluşit, dar nu a tămâie. Era speriat. Maica Tereza nu era bună, era cam rea, aşa ştia el. Se privi din nou în oglinda mare când maica se duse iar la fereastră şi văzu că ochii lui aveau lacrimi. *Erau ca nişte mici diamante sclipind pe sticla despre care el nu ştia că e sticlă.*

- Ştim doar că ai şase ani, că te cheamă Ştefan şi că părinţii nu ți-au lăsat moştenire nimic. Ştim că vei fi aici până la paisprezece ani, apoi vei merge la *o şcoală de meserii la Amsterdam, unde va trebui să înveți pentru a-ți câștiga existența. Noi nu suntem o casă de copii. Atunci când vei fi mare vei afla că eşti lăsat pe lume cu un har pe care puţini copii îl au. Am aflat asta de la maica noastră care* poate *desluşi stelele. Ai o limbă de aur cu care vei grăi şi vei avea în mâini un condei de argint. Să munceşti pentru hrana ta şi să scrii pentru sufletul tău şi al altora. Nici nu ştiu de ce îţi spun eu toate astea, încă nu poţi să înţelegi. Poţi pleca acum,* mai spuse maica *Tereza de lângă fereastră, cu spatele la el.*

Mai privi odată oglinda, apa ei care i se părea vrăjită arătându-l așa cum e. Se dădu jos de pe scaun. Se şterse la nas cu palma şi la

auzul acestui zgomot maica se întoarse dojenitoare cu aripile ei pe cap. Se apropie de el încruntată, iar el se dădu cu un pas înapoi.

- Vreau la maica Alba, spuse scâncit.

- Biet copil, spuse maica Tereza şi el văzu un mic diamant în ochiul ei stâng, la fel cu cele din ochii lui. Vedea oglindit în stropul clar ca un cristal una din aripile albe şi ascuţite de pe capul maicii Tereza.

- Bine, acum du-te.

Oare câtă dragoste poate vindeca un suflet de copil? se întreabă maica Tereza, privind peste timp un tată care nu-și mai poate visa viitorul și un copil care abia începe să-și viseze trecutul. Un copil e o luminiță ce crește. Înțelege că a rămas dintr-o dată singur pe lume.

Ştefan se vede mergând prin oglindă până la uşa înaltă. Pe urmă, imaginile visului se întunecă.

9

Deci, se poate, se gândi Ștefan Sol când se trezi. *Ești sigur că faci exact ceea ce trebuie să faci?*

Îşi dorise atât de mult să-şi viseze copilăria încât emoțiile visului îi deschiseseră poarta uitării. Da, era chiar el copilul din vis şi se

lămuri de ce văzuse pe cer, în norii zilelor trecute, imagini semănând călugăriţelor. Și, deodată, tatăl lui. Singurul lui tată.

Oare învățase de atunci să-și câștige existența sau doar participase la acest joc - părându-i mereu inegal - al vieții, în care câștigul unuia e pierderea altuia? *Condeiul de argint, limba de aur...* Unde erau? se întrebă Ștefan cu stiloul în mâini. Cine alcătuise regulile acestui joc? Își ascultase el oare visele sau doar le supusese lumii, ajutând-o în felul acesta să fie ceea ce devenise în urma jocului? Și războiul? Istoria atâtor întâmplări care trecuseră trebuia acoperită, scufundată cumva sub un val înalt de tăcere, ca singur tâlc împotriva a tot ceea ce, altfel, nu ar fi fost nimic altceva decât o firimitură, un crâmpei de absurd.

Un copil visează că e marinar și apoi, pe neașteptate, este soldat. După război, ajunge să navigheze doar în registre contabile. Și totuși, el ajunge mereu undeva... La care țărm? se gândi Ștefan, trist.

Coborând spre cafeaua lui Andrei, îşi aminti seara trecută chiar pe treapta a şaptea, care nu scârţâi la coborâre. *Numai la urcare şi ăsta pare că este un semn tainic*, îşi spuse. *Voi vorbi cu Andrei. Dar la ce bun?*

Cu cornul în mână se duse pe malul mării. Era senin, dar frig. Și acolo toamna se presimţea cu brizele reci. Septembrie trecea, iar el mai avea puţine de amintit. Un mister numai al lui, de visat, de desluşit. Hotărî în clipa aceea că-l va afla, oricât cât de greu i-ar fi fost să-l descifreze.

Masa din camera lui se umplea de foi scrise pe ambele feţe cu un scris care devenise mult mai format şi mai uniform decât la începutul primului capitol.

Începuse cu începutul şi acum se afla dincolo de jumătate.

Și a fost noapte și a fost zi.

Îi este un dor adânc de Maria. Aşteaptă noaptea a noua și e ostenit de copilăria lui.

Aceasta e doar mica uitare?

Cum poate fi marea uitare, cea mai adâncă uitare? Un univers al uitării, o imensă uitare... O pierdere a memoriei. De fapt, cum să măsori uitarea când ai uitat tot, tot? Pare cu neputință. Ceva rămâne, trebuie să rămână. Un gol, un vid, plin cu himere?

Timpul. Locul, acolo, aici... Acolo poate fi locul, spaţiul, timpul-spațiu... Distanţe, măsurători, cantitate și simțire. Deasupra, întâmplările, oarbe, căutându-și parcă ochii prin ceață. Timp înseamnă memorie; altfel uitarea nu ar... Această rugină a timpului.

Întrebări ciudate îi năvălesc în minte şi se simte obosit. A aflat de ce poartă numele tatălui, păstrându-și însă nedumerirea la fel de vie. Pe nisipul mării trec urmele pașilor unui cal alb și Ștefan adoarme privindu-l îndepărtându-se. Un cal fără călăreț, venind ca o veste de departe, de nicăieri și plecând. *Ești sigur că faci exact ceea ce trebuie să faci?* Gândul îi spune că poate universul e un suflet fără margini, cu mii și mii de dimensiuni ale timpului, altele, mai complicate ori mai simple decât cele atât de succesive ale omului. Poate chiar sufletul lui Dumnezeu.

A ostenit înotând. Zărește năluca îndepărtată a unui alt continent, a unui țărm încă posibil.

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a noua

Poate fi pe lume ceva mai minunat decât lumina? Lumina zilelor? Lumina nopților, tainică, misterioasă ca Luna? Lumina visului, ascunsă de pleoapele închise?

Ştefan stă lângă fereastra care lasă să se vadă întinderea albă a grădinii ninse cu zăpadă nouă şi curată. Parcă sporea cu adevărat lumina dinăuntru. E dimineaţă de decembrie şi el vrea să se apuce de pictat o mare foarte albastră. Zâmbește, pentru că

Maria stă pe fotoliu şi burta îi pășește parcă înainte. A aţipit, cu capul plecat. Bărbia i-a coborât pe piept şi lui îi e tare dragă aşa. Privește îndelung chipul femeii. Se alungise şi se subţiase, avea pleoapele parcă mai mari, fruntea mai înaltă şi lui i se păru chiar că poartă o lumină pe frunte. Era doar lumina albă a zăpezii de afară.

Un portret ar trebui să-i fac, nu să pictez mări albastre.

Totuşi, pictă toată ziua un peisaj marin despre care nici el nu putea şti dacă era pictat de mâinile lui sau ale altuia. Apoi se odihni lângă Maria. Închise ochii şi se lăsă dus în camera visului. De data asta nu mai scria, ci doar răsfoia paginile acoperite cu un scris care era poate al lui. Nu înţelegea nimic din ceea ce era scris. Se ridică şi deschise uşa camerei. Nu se auzi niciun zgomot. În faţa lui cobora o scară din lemn. Păşi încet, aşa ca şi cum s-ar fi temut de ceva, dar la una din trepte se auzi un scârţâit şi el se opri. Ascultă atent. Părea că pluteşte şi timpul nu mai există. În faţa lui numără şapte trepte până jos.

Se trezește.

După vis, Ştefan ştie că acolo, departe, afară, vremea corăbiilor frumoase, cu pânze albe, umflate de vânt, trecuse de mult. E trist.

Cât a ţinut iarna, Ştefan a pictat multe mări pe care le purta în suflet. În cele mai

diferite nuanțe de albastru și cu valuri mereu neliniștite, fără furtuni. Pe Maria o linișteau și o făceau să viseze. Nu fusese niciodată mai departe de malul mării, însă îi plăceau mult şi el nu-i spunea niciodată de unde ştie să picteze, pentru că nici el nu ştia. Iarna lor a fost frumoasă, blândă cu ei doi şi cu pruncul crescând în pântecul Mariei.

De Crăciun primiră vizita proprietarului casei, care le dărui o lună de scutire de chirie. Îi îndrăgise pe amândoi pentru că erau frumoşi, se iubeau şi cuminţenia lor făcuse să rodească grădina casei lui. Era un om bătrân, cumsecade, care nu punea multe întrebări şi nu avea copii.

Ce va face Ştefan cu tablourile lui? Voi visa şi asta, cred... Mai am trei nopţi.

I se părea că are de aşteptat un episod viitor dintr-un serial de televiziune. Cu exact douăsprezece episoade. *Regizat de cine oare?* glumi Ştefan în gând.

Păşind pe nisipul plajei, Ștefan se gândește că acolo sunt mici fragmente de scoici, de peşti, de oase şi cine mai ştie câte altele, pe care cândva le însufleţise viaţa. Din toate rămăseseră acum doar fire de nisip, strălucind în lumină, răvășite la nesfârșit, răsfirate de valuri și de vânt pe plaja unei mări. O trecere în elemente şi atât.

Eu fac aici şi acum psihoterapia mării. Apa asta, valurile ei, spală totul... Poate nu este cronologie, ci sincronicitate. Poate că totul se întâmplă deodată, ca într-un sâmbure al unei singure clipe. Dar se întâmplă. Se întâmplă numai această clipă.

La bar, Andrei fredonează încet o veche romanță auzită la radio. Ştefan îl privește zâmbind şi se simte deodată legat într-un fel neştiut cu omul acesta. Îi pare acum foarte apropiat.

- Andrei, spune-mi, te rog, omul îşi gândeşte visele ori îşi visează gândurile? Bună seara, iertată să-mi fie întrebarea asta...

Andrei îl privește cu atenție pe Ştefan. Ochii îi sunt luminoşi, căprui deschis pe deasupra mustăţii îngrijite. Poate că își dorise cu adevărat să semăne cu Clark Gable.

- Cred că amândouă deodată, răspunde. Numai că ne e destul de greu să înţelegem lucrurile astea foarte clar. Avem nevoie de certitudinile simţurilor, nu-i aşa? Dar când visăm, gândiți-vă puțin, cu care ochi privim, cu ce urechi auzim şi cu care alte simţuri, lipsite noaptea de stimulii exteriori, percepem realitatea atât de vie a visului? Asta înseamnă oare că visul este mai puţin real pentru noi? Nu, desigur, uneori senzaţiile visate ne fac să le simţim clar, poate mai clar decât în

realitatea asta vizibilă... Privim deopotrivă pe o fereastră spre zi și pe una spre noapte. Ştefan, aici e misterul, unul singur, în care se întâmplă toate. Ziua - afară, noaptea - înăuntru...

Ștefan ascultă. Andrei tăcu apoi pentru câteva clipe.

- Le avem pe toate cele de trebuinţă în noi înşine, spuse Andrei. Acolo este un univers la fel de nesfârşit precum este cel din afară. Şi dacă este un înăuntru, atunci este şi un în-afară. Cred că noi, oamenii, avem două feluri de trăiri, una de zi şi alta de noapte. Amândouă la fel de reale, mă gândesc, numai că omul o uită pe una atunci când o trăieşte pe cealaltă... Și, în această unică lume, poate ochii, privirile, au o conștiință proprie, distinctă și clară, pe care noi încă n-o înțelegem... Dar cine oare se mai întreabă dacă somnul e numai o vagă amintire a vieții de dinainte de naștere, poate o amintire a morții?

De unde naiba ştie el toate astea? se întrebă Ştefan. Simţea totuși că are dreptate.

- Nu vreţi să serviţi cina? întrebă deodată Andrei.

- Ba da. Mi-e foame. Dar mi-e foame și de visele acestei case. Ştiţi, mi-au priit aceste nopţi de odihnă. Acum parcă sunt alt om. Mă simt liber și ușor, Andrei.

- Maria, cina domnului Ştefan, te rog! Nu pot decât să mă bucur pentru asta, înseamnă că șederea la noi are roadele ei, spuse Andrei, apoi zâmbi. Ștefan, sufletul nostru grăiește, șoptește sau strigă într-o suită întreagă de simboluri, în limba pescărușilor și a valurilor, a vântului și a ploii și a poeților, o limbă de dincolo de naștere și de moarte, Ștefan... Atunci, câteodată, visăm.

Ștefan tace, gândindu-se la cele ascultate. Privește către Maria, care îi pregătește cina, cu gesturi delicate. Întreabă:

- Ai făcut războiul, Andrei?

Andrei tace destul de mult și îl privește atent.

- Nu, nu l-am făcut eu, noi... Dar l-am trăit. Aici e pace, Ștefan. E poate vremea să vindecăm coșmarele, chiar dacă par uitate. Războaie au fost și vor mai fi. Omul se luptă cu el însuși împotriva lui însuși. În fiecare din noi trupul se luptă cu spiritul...

Ștefan terminase de mâncat și se ridică. Din portofelul lui, o altă bancnotă de o sută ia drumul mâinii fine a lui Andrei. Ștefan nu ştie decât că plătește parcă folosind banii altcuiva.

- Mulțumesc.

Întins pe patul viselor lui, sau poate ale celuilalt Ştefan, se gândi că nu îl vizitase nici un demon sau alt balaur prin visele lui,

niciodată. Asta i se păruse totdeauna frumos. Poate că aşa era şi celălalt, trăind în viaţa nopții, despre care tocmai îi vorbise Andrei. *Poate că aşa este sufletul nostru, țesut din vibrații fine, întocmai ca visele din care nu izbutim să ne amintim niciodată totul. Și nici tâlcul. Ceva lipsește...*

Alte pagini se acoperă cu scrierea lui Ștefan, elev silitor al visului său.

Maria îl rugă pe Ştefan să vorbească cu proprietarul pentru un doctor. Mai avea o lună şi urma să nască. Copilul care urma să vină pe lume o secătuise de puteri şi slăbise mult, aşa încât ochii ei erau mai mari şi semăna din ce în ce mai mult cu o icoană.

Ştefan pictase vreo douăzeci de mări şi corăbii cu pânze albe, umflate de vânt, sub ceruri senine sau cu mici norişori albi. Nici ea şi nici Ştefan nu ştiau ce vor face cu ele.

Erau frumoase şi Maria se gândi că pruncul lor va avea cu siguranță ochi albaştri.

În plin vis, Ştefan coboară din nou acolo într-o clipă de somn lin. Scara de lemn scârţâie, ca și data trecută, doar când mai are de coborât şapte trepte. Vede un om stând la o masă, cu un pahar de sticlă groasă pe care îl ține într-o mână bărbătească și în același timp delicată. Nu-i poate vedea fața ascunsă în

întuneric și Ştefan simte în clipa aceea că mâinile care scriu paginile sunt mâinile lui. Ar fi dorit să se apropie şi să îl întrebe ce scrie în camera de sus, dar trecând pe lângă omul de la masă înţelege deodată că nu poate fi văzut. Undeva, departe, suspendată peste vuietul valurilor, aude trecerea grăbită a unui tren.

Și Ștefan se întrebă dacă există ceva care s-ar putea numi ultimul vis. Și înțelese că visul e un pod pe care îl trecem cu toții, o punte care poartă visătorul către o lume nouă, nu mai puțin reală decât lumea palpabilă. Noaptea, un tainic tunel între două străluciri ale soarelui. Ziua, un tunel vizibil între două întunecări. Și poate că a muri nu înseamnă nimic altceva decât a începe să locuiești într-un vis.

10

Ziua era foarte senină şi văzduhul parcă era transparent. Se trezise mai târziu decât de obicei şi, în timp ce îşi sorbea cafeaua la aceeași masă, se gândi că n-ar fi fost rău de loc să se ducă pe plajă mai departe ca de obicei. O mică excursie. Simţea nevoia să vadă mai în adâncime decât putea vedea.

- Ai cumva un binoclu pe aici, domnule Andrei? întrebă Ştefan.

- Da, am, răspunse acesta şi scoase dintr-un dulap mic, agăţat pe perete, un binoclu mare, marinăresc, într-o husă din piele cu curea. Sper că ştiţi cum să umblaţi cu el, este un obiect rar.

- Fii sigur, spuse Ştefan vesel. Vederea binoclului îl bucura. Presimţea deja ceva frumos, pe care numai binoclul i-l putea dezvălui. Să ne vedem cu bine, mai spuse şi ieşi cu husa aparatului pe umăr.

Privi înaintea lui drumul cu plopi pe care ajunsese până aici. Plopii aveau acum o haină de un galben pur şi strălucitor în lumina zilei. Păşi înainte şi apoi coti spre plajă. Merse mult prin lumină, până la dig, înaintă și apoi se opri. Privi largul mării prin binoclu.

Descoperi o mare părând artificială, de un turcoaz pur, ca de pe altă planetă, cum se gândise la sosire. Prin lentilele binoclului, zări marea însuflețită de un ciudat relief. Și-o dorise, și-o imaginase astfel încă dinaintea plecării de acasă. Aparatul optic îl ajuta, dilata nu numai distanțele, apropiindu-i-le, ci și timpul necesar traversării lor. O unealtă, o cheie a unei uși de străvedere, de adâncire a privirii către departe. Valurile erau liniştite şi cu mici creste de spumă. Se plimbă cu privirea pe linia orizontului astfel apropiat şi prinse în vedere o corabie mare cu pânze albe, care părea foarte departe. Ar fi putut spune că stă

pe loc printre crestele înspumate și jucăușe ale valurilor, mărturie imobilă a vremurilor unor îndepărtate călătorii. O fixă mult timp, până începură să-i tremure mâinile, apoi se întoarse pe plajă.

Şi eu, care credeam că vremea corăbiilor cu pânze a trecut de mult, îşi spuse Ștefan. Oamenii inventaseră radioul, apoi televizorul şi odată cu el şi filmele serial. Odată, cândva, rămăseseră în aerul, în picătura de-o clipă a timpului, muzica unui aparat de radio şi o pată de culoare albă pe fondul albastru al mării, o corabie adevărată, cu pânze, ca într-o pictură veche, amintindu-i vag un muzeu. Se simţi abătut fără să ştie de ce.

Ștefan Sol merge mai departe, simţind mirosul pătrunzător de peşte şi de alge. Sunt mulţi pescăruşi de jur împrejur, zburând în cercuri largi pe lângă el, aproape atingându-l și ţipând. Văzu, aruncat de valuri pe plajă, un trup neînsufleţit de delfin din care ei ciuguleau şi se simţi cuprins de tristeţe. Biata făptură a mării, smulsă din lumea ei, rămăsese doar hrana păsărilor înfometate. Dintr-o dată, lui Ștefan păsările flămânde nu i se mai par libere, zburătoare ca într-un vis, ci, dimpotrivă, prăbușite în adâncul unui instinct orb și atotputernic. Atunci aude strigăte ascuţite din larg şi vede o ceată de delfini sărind vioi în apele calme, săgetând cu spinările lor

albăstrui-argintii lumina Soarelui. Îi privi prin binoclu şi se gândi că îşi caută fratele mort. Ar fi putut spune înecat, dar delfinul murise pe uscat din cine ştie ce altă pricină. Ștefan știe că e înconjurat de viaţă, vie, palpitând, cuprinzând în adâncul ei misterul nedeslușit al întunericului morții.

Lăsă binoclul jos. Privise din greşeală spre Soare şi ochii îl dureau de la lumina străfulgerată prin lentile. Închise ochii. Dincolo de pleoape, îi jucau globuri portocalii, galbene, rotunde, albastre, ca mici fiinţe de lumină. Ochii lui sunt ferestre deschise spre zi și spre noapte, spre vis.

Aici e viaţa, adevărata viață, se gândi Ștefan Sol. *Un cristal cu milioane de fețe care se cer trăite, vindecate, șlefuite iar și iar, până la strălucirea unui diamant prin care, dacă privești, vezi toate tărâmurile nevăzute. Pot ajunge astfel pe tărâmul uitării, în universul interzis, închis oamenilor, al atâtor lucruri pierdute...*

Cine e cel care-i aduce aceste sclipiri de înțelegere? Oare trebuie să-i fie teamă de el?

Nu, mai cu seamă după război.

Nu mi-e teamă. Trebuie să nu-mi fie.

Trecură câteva ore, care i se părură lui Ștefan a fi o lungă paranteză care cuprinde o stare nouă, din afara timpului, o plutire. Se

îndepărtă apoi pe plaja pustie şi călcă pe un melc spiralat, plin de zimţi rozalii. Se aplecă şi îl ridică. Mare, colorat în chihlimbar roz, cu mici creste pe margini, îi păru bătrân. Din obișnuință, îl puse la ureche. Auzi ecoul sufletului care călătorise cândva prin cochilie. I se păru apoi că aude glasul delfinului ucis pe plajă, apoi alte şi alte glasuri nedesluşite şi Ştefan luă melcul de lângă ureche cuprins de o emoţie stranie, ca atunci când îl priviseră ochii lui Andrei în prima zi. Ameţise. Uitări adânci îi reveneau în crâmpeie dureros de vii, apăsându-i fruntea.

Soarele stătea drept deasupra capului său. Era amiază şi el pricepu că toate călătoresc prin lume şi prin timp şi se întorc la sursa originară a vieţii, a luminii. Lăsau în palmele blânde ale pământului trecerea lor, sub forma scoicii ori a melcului, a nisipului sau a algelor uscate şi mirositoare.

Deşertăciune, a spus cineva. Nu, deşertăciunea nu există, aşa cum nu poate fi deşertăciune un tren sau un vapor în care faci călătoria, călătoria din și către sufletul cel mare al universului, în miezul lui, în aceeaşi clipă unică. Aceste trupuri sunt aici singurele unelte ale exprimării sufletelor.

Pășește rar, sub razele răcoroase la soarelui. Părul îi flutură și în jurul lui se rotesc pescăruși, strigându-și bucuriile și durerile

într-o limbă pe care Ștefan începe să o înțeleagă. *Atât de mulţi Dumnezei pentru o singură lumină*, se gândi Ştefan şi se îndreptă spre pensiunea unde îşi scria cartea. *O poveste în care cineva se naște, trăiește, iubește și moare. Aproape natural, desăvârșit într-o formă desăvârșită. Ca un trup, ca un cerc. Un cerc pe nisip, șters, de fapt nu, preschimbat de fiecare val în alt cerc. Aceste valuri sunt rotunde.*

Plecase departe pentru că visul nopţii trecute îi părea foarte greu de scris.

Voise doar să dăruiască lumii o carte şi primise în dar misterul vieţii unui melc.

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a zecea

Uneori, visul îl purta pe străzile mari ale oraşului. Întâlnea grupuri de marinari îmbrăcaţi în uniforme albe. Ciudat, el fusese mai totdeauna marinarul singur, fugind de grupuri. Atunci îşi amintea gustul halbelor de bere din ziua când o întâlnise pe Maria. Trecea mai departe şi prin sticla vitrinelor mari se vedea pe el, acum, mereu grăbit spre piaţa de flori sau spre Maria. Nu mai era demult îmbrăcat în alb.

Noaptea trecută, Ştefan visase un fulger albastru despicând cerul în timp ce el se afla la timona unei corăbii. Cerul era întunecat,

violet, furtuna încă nu începuse, se lăsa presimţită doar în încordarea aerului. Nu-şi amintea din vis decât liniștea apelor, mirosul atât de cunoscut dinaintea furtunii şi magicul fulger albastru.

Zăpada albă şi nouă îi aminti lui Ştefan de paginile albe scrise în visele lui. Dar întinderea albă nu avea pe ea nici un semn, cu atât mai mult un semn făcut de vreo mână omenească. Se vedeau, sub mici movile de pământ, tufele grădinii de vara trecută, acoperite şi ele de zăpadă albă. Dacă Suzi ar trece pe aici nici n-aş vedea-o, dar ar rămâne cu siguranţă urmele mici ale paşilor ei. Semne ale unui altfel de scris, se gândi Ştefan în tăcere.

- Să chemi doctorul, spunea Maria, se apropie.

Zăpada aceasta este aceeaşi apă a ploilor şi a mărilor lumii. Se va topi şi apoi va veni altă zăpadă, alte ape... Apa, dătătoare de seve ale vieţii. Apa botezului. Ca să găsească un doctor se duse să bată la uşa casei vecine, cum fusese învăţat. Locuia acolo un doctor care veni deîndată când află despre ce era vorba. Se apropia botezul Domnului. Anul nou trecuse.

Doctorul o cunoştea bine pe pisica Suzi, care venea deseori prin grădina mică a casei lui.

În somn, Ştefan presimte că îl va durea. Deschide o clipă ochii şi vede întunericul, adânc şi negru ca o noapte.

Pe masă stau mănuşile de piele ale doctorului şi o mică geantă. Alături de ele se află un pachet auriu de ţigări aduse din alte ţări şi Ştefan se simte atras de el, dar nu fumase niciodată şi acum nu i se pare că ar fi potrivit să încerce. E doar surprins că se poate gândi la asta tocmai acum.

Maria slăbise mult şi nu se simţise bine până azi, când se apropiase clipa naşterii. Dincolo de uşă se auzeau încet glasul doctorului, *o voce bărbătească frumoasă şi gemetele slabe ale Mariei lui. Apoi, după un timp lung de tot, se auzi ţipătul sfâşietor al Mariei. Apoi iar linişte şi mai pe urmă strigătul viu al pruncului născut. Ştefan parea împietrit în așteptare, dar ţipătul copilului îl aduse lângă uşă. Ar fi intrat, dar încă nu îndrăznea.*

Doctorul ieşi cu o figură serioasă. Avea mâinile mânjite de sânge şi se ştergea pe halatul alb. Își scoase mănușile, îl privi tăcut pe Ştefan, îl duse lângă masă, luă pachetul de ţigări şi i-l întinse.

- *Ia una, ai nevoie... E băiat, zdravăn şi sănătos, dar Maria... Nu ştiu dacă va reuşi să scape cu viață, e foarte slăbită, mai spuse*

doctorul şi îşi aprinse una din ţigări. Părea obosit.

Ştefan se repezi pe uşă către Maria. Era întinsă pe pat, cu pruncul înfășat la sân. Foarte palidă, zâmbea mai mult din ochi. Îl privi pe Ştefan şi apoi pe copil.

- Să-l cheme ca pe tine, Ştefan... Eu am să plec. Ai grijă de el, are nevoie de o doică. Găseşte-i-o repede, Ştefan...

Închise ochii, care erau adânciţi în orbite şi Ştefan o îmbrăţişă pe ea şi pe cel mic. Avea o faţă roz şi i se părea că este din altă lume.

- Chiar este din altă lume, îi răspunse Maria, apoi aţipi.

Ştefan era speriat. Atât de mic, e doar un om, se gândi. Încă nu înțelegea că ochii Mariei nu se vor mai deschide niciodată. Se stinsese asemenea flăcării plăpânde a unei lumânări după ce își va fi dăruit lumina din ea însăși, din trupul ei.

Dar de femeie.

Din camera de alături, doctorul simţi.

- N-ai mai trecut prin așa ceva, nu-i aşa? Dumnezeu să-i odihnească sufletul în pace și să-l vegheze pe fiul tău, băiete.

Visul tăcu, apăsător.

- O să am eu grijă de toate, îl auzi apoi pe doctor, revenind de dincolo de tăcere. Îl cunosc bine pe proprietarul casei. Are să se bucure că ai un fiu. E la el o menajeră care

cunoaşte o doică... Vezi cum are Dumnezeu grijă de toate?

Doctorul stinge ţigara, îşi scoate halatul, se îmbracă încet şi îngândurat. E un bărbat înalt, drept şi cu părul cărunt. Știe că în casa aceea nu murise niciodată nimeni. Nici nu se născuse vreodată cineva până acum.

- Bucură-te, ai un băiat zdravăn şi sănătos ca tine şi nimic altceva nu mai trebuie să conteze, spuse doctorul tare şi rar. Să aştepţi acasă, aici. Acum fă focul şi eu am să-ţi trimit pe cineva. Hai, curaj!

Ieşi pe uşa casei şi Ştefan păru că abia atunci se trezeşte. Ar fi fumat cu sete o ţigară aurie, dar doctorul le luase cu el.

Prin deschizătura uşii se furişă repede pisica Suzi cu un pui mic şi alb în gură. Apoi mai veni de alte trei ori cu alţi trei pui mici, albi, pe care îi ascunse cu grijă sub pat. Căţeluşa Maia o privea cum îi aduce unul câte unul şi părea că are mici lacrimi în ochi. Ea păzea uşa.

Și a fost noapte și a fost zi.

11

Timpul lui Ştefan se opri, legându-se parcă deodată de singurul său centru.

După cină, Ştefan îi plăti bancnota de o sută mâinii subţiri a lui Andrei şi ieşi pe ţărm. Se însera şi deasupra mării se străvedea tăcută o Lună plină, argintând orizontul și valurile. I se făcu frig, gândindu-se la această veșnic învăluitoare a misterelor care e Luna. Pentru el avea mai degrabă menirea magică de a i le desluși puțin câte puțin. Scrisese mult dar nu se eliberase încă de visul nopţii trecute. Nu visul va continua la noapte, ci eliberarea. Dar pare să simtă ceea ce avea să urmeze şi ar fi dorit parcă să schimbe ceva. Durerile în alinare sau moartea într-o trezire. Ecoul unui zgomot interior în ecoul unei simfonii; întunericul din grota închisă de pleoape în lumina unui vis frumos. Ceva neclar, o redobândire a armoniei ființei, a vieții. Dar nu ştie bine cum s-o facă, cuvintele îi par iarăși sărace. *Ar trebui poate să contopesc visul cu gândul, sau gîndul cu visul, într-un tot complet, solar,* se gândește privind Luna plină. *Eu cobor din viitorul lor și ei urcă spre mine din trecutul meu. Ne întâlnim în acest timp intermediar, între hotare care nu există, ca un spațiu crepuscular pe care omul poate să-l cunoască, dar unde nu e încă obișnuit să trăiască.*

Cartea lui personală, o firavă - dar vie - memorie a emoțiilor, un pod zidit, închipuit de el între noapte și zi, se năștea.

Mai rămâne pe lume doar nesfârşita întoarcere a răsăritului, se gândi. *Totul e solar aici. Lumina Lunii vine de la Soare*. Ştia însă că visul determină gândul şi gândul determină visul. Unul pe celălalt, împletindu-se într-o singură fiinţă. Visarea visării ar putea fi uitarea uitării.

Ştefan Sol nu avusese niciodată coşmare.

- Priveşte marea, d-le Ştefan, îi spuse Andrei la întoarcere. Era aplecat peste paharele lui şi nu i se vedeau ochii. Este apa fără de care nu ar exista nimic viu aici. Şi ea curge, curge şi atât timp cât va exista va curge mereu, arzând într-un fel magic în ea însăși. Întocmai ca viaţa ori ca timpul. Apa e sfântă, d-le Ştefan, zise Andrei ridicând privirea care îi sticlea un pic.

A băut din nou, dar e lucid, se gândi Ştefan.

- Noapte bună.

- Noapte bună.

Şi din nou auzi treapta a şaptea scârţâind, dar uşa camerei lui nu scoase nici un zgomot şi înţelese că era chiar uşa pe care el trebuia să intre. Intră pe uşa aceea ca şi cum ar fi ieşit dintr-o închisoare a cărei cheie o avea doar el.

Vede – într-un vis tăcut - cum fac în ziua Botezului Domnului un botez al pruncului

Ştefan şi o slujbă de înmormântare pentru Maria. Ninge cu fulgi mari, îmbătrânindu-le lacrimile și e frig în inimile lor. O duc, și cu el sunt doar doctorul și un preot, la cimitirul săracilor, lăsând pe zăpadă urme albe de paşi, o potecă tristă, ca tăcerea trandafirilor îngheţaţi în grădină, sub aceeași zăpadă.

Pruncul l-au dat în grija doicii din casa proprietarului.

Omul acela nu avea copii.

Un vis scurt. Mic. Poate nu mai mult decât sclipiri, străluciri pe deasupra uitării. La miezul nopţii, Ştefan aşeză peste ultimul capitol o coală curată, dorind să acopere totul cu alb.

Cartea lui de până aici i se părea doar un sumar, o singură imagine dintr-un film lung. O fotogramă. Îi place cuvântul ăsta, fotogramă, dar ştie că nu poate arăta totul. Totul trăit. Vedea, prin punctele imaginii, ale fotogramei, ceea ce doar ochii lui ştiau că există. Atomii unei substanţe atât de sensibile la lumină, atomii cei mai mici, care nu se mai pot divide, lui Ștefan i se par că se multiplică la nesfârşit. *Serialul ăsta ar fi foarte trist dacă ar fi adevărat,* își spuse, cu ochii umezi. *Oh, suntem descriși în fragmente atât de mărunte...*

Din pricina lacrimilor, toate cele scrise sporeau, creşteau, se înmulţeau, alcătuind

întregul cuprinzător al fotogramei. Atomul fotogramei dezvăluit de lacrimi în ochi. Prin apele lor cristaline, lui Ștefan i se pare că ţine în mînă nu un singur stilou, ci mai multe, cu mai multe mâini drepte.

Acesta este visul, îşi spuse. *Trăirea.*

Stiloul are un capac din argint strălucitor ca luna, lustruit de folosire, pe care îl vede pentru prima dată. Mâinile lui îl simt ca pe o ființă caldă, apropiată și vie. *Un condei de argint*, i se pare că aude de foarte departe, la fel de departe ca țipătul locomotivei care trece, trece fără oprire prin gară, în clipa aceasta de oprire a nopții.

Până la țărm sunt doar câteva bătăi de aripi, de brațe ce înoată, sleite parcă, îmbătrânite de ani înmulțiți. Ștefan adormi. O fereastră aburită se deschide, pierzându-și ceața misterului. E o fereastră spre noapte.

Ştefan se gândește cât de greu este să-ţi aminteşti tatăl. În dimineaţa asta, cea de-a unsprezecea, ar fi dorit să picteze ceva frumos. Nu pictase însă niciodată şi renunţă. Îl rugă pe Andrei să îi aducă la masa de prânz o bere blondă, din cele mai bune. Olandeză. Ba chiar două sau trei, pentru că poate va bea şi el. Îşi termină cafeaua, luă cu el cornul şi ieşi salutând grăbit.

Ar fi vrut să nu scrie capitolul nopţii trecute.

Scrie Ștefan Sol:

Noaptea a unsprezecea

La mijlocul lui ianuarie, pe un viscol cumplit, la uşa lui bătu cineva şi Ştefan se desprinse cu greu din colţul camerei, acolo unde împietrise de câteva zile. Venise la el îngrijitorul cimitirului, un om bătrân şi slab. Cum ajunsese la el pe viscolul acela Ştefan încă nu putea pricepe. Se putea întâmpla că omul ţinea la el. Îi aducea de mâncare şi, văzându-l cât de îngheţat este, îi aprinse un foc adevărat în sobă. Cu o voce blândă îl îndemnă să mănânce. Ştefan era palid ca un mort şi omul acela îl hrăni cu lingura, ca pe un copil. Atunci începu să-și amintească şi rosti cu greu numele fiului, numele lui. Îngrijitorul dădu din cap zâmbind: copilul era bine şi sănătos. Ştefan mâncă tot.

A doua zi veni doctorul şi privi cu atenţie tablourile împrăştiate pe lângă fereastră. Poate că lumina zăpezii le dădea o altfel de culoare, pentru că doctorul le privi surprins. La fel se uită şi la Ştefan. Era nebărbierit şi cu ochii încercănaţi. Prin camera în dezordine se plimbau grămăjoare mici şi albe de pui de pisică. Mieunau slab și doctorul avu cu adevărat viziunea unor îngeri de care lui

Ştefan nu părea că îi pasă. Strigau cu glasuri subţiri pentru că le era foame. Doctorul le dădu să mănânce pisoilor și simţi că se va rupe ceva în făptura omului care pictase atît de frumos, aducând adâncurile mării la suprafață. Îl îndemnă să se hrănescă bine, să se înzdrăvenească şi la primăvară să plece din nou pe mare.

- E cel mai bun lucru pe care-l poți face, băiete. Doctorul spuse că e mult mai bine aşa.

În ziua aceea viscolul încetase, dar doctorul nu-*l auzi pe Ștefan rostind vreun cuvânt. Știa că și vocea îi împietrise.*

Stând ghemuit în colţul camerei, ascuns acolo unde i se părea că doar pluteşte prin trupul lui, Ştefan visează că Maria nu avusese nimic pe lumea asta. Şi totuşi de la ea primise totul. Dar de femeie.

Ești sigur că faci exact ceea ce trebuie să faci? aude pe cineva întrebând.

Aceasta este clipa, fragmentul de timp. A trăi, pe deplin viu, într-un corp al emoțiilor, într-un timp cumplit al emoțiilor vii, dureros de vii. Timpul este foc, arzând nesfârșit și arzând tot... Fotograma de timp, asta nu poate fi capturată în niciun chip, oricât de mult ai dilata-o, se gândește Ştefan printre cioburile visului şi se răsucește în așternut. Se simte ca un călător călăuzit în sensuri opuse, înapoi și

totuși înainte, pe un drum despre care știe doar că este al lui. Nopțile, visele, casa și oamenii care-l găzduiesc sunt pentru Ștefan Sol uneltele căii.

Îi crescuse mult barba pentru că demult nu mai trăia pentru trupul lui. Dar într-o zi îl duru atât de rău capul încât trebui să iasă la aer, spre aer sau farmacie. Durerea nu părea a fi un alt vis. Mergea ameţit de durerea de cap şi la un colţ de stradă cineva îl trase de mânecă. Era George al II-lea. Abia îl recunoscu şi cu greu îi spuse prin ce trecuse. Vorbea, ştia că vorbeşte, dar fără să-şi audă glasul şi i se părea ciudat cum celălalt înţelege. George al II-lea îl ascultă, apoi îl duse la prima cârciumă şi îl îmbătă. Aproape cu forţa, bea cu mine, frate, spunea el, turnând pahar după pahar din alcoolul ieftin şi tare. Bău fiecare pahar fără să audă nimic, îi era foarte frig, pe urmă George al II-lea îl duse cu greu pe Ştefan până acasă, mereu pe alte străzi ale oraşului pustiu şi întunecat, pentru că nu ştia unde locuieşte. Acolo îl puse pe pat, îl acoperi bine, aprinse focul. Rămase cu el, stând lângă soba în care duduiau flăcările. Ştefan părea că vede în el pe altul şi boloborosea ceva despre o pisică albă. George al II-lea nu izbuti să se îmbete, aştepta descărcarea lui Ştefan. Nu-i spuse nimic

despre oamenii cu uniforme întunecate de care fugiseră, îi urmăreau cu carnete de amenzi în mâini şi cu caschetele lăsate pe spate. Fluierăturile lor încă îi mai răsunau în auz şi chiar şi lui Ştefan i se părea că le aude, și tropăitul cismelor în noaptea rece, dar amândoi știau bine că aparțin unei alte lumi.

Ştefan începu să plângă abia spre miezul nopţii, apoi adormi gemând greu.

Dimineaţă, George al II lea îi lăsă pe masă un bilet :

„Du toate tablourile la Muzeul Regal. Uită-le acolo şi du-te pe mare. Doar eşti marinar. Ai încă lumina aceea în tine, îţi aminteşti, nu-i aşa?”

Semnase: George al II-lea.

Apoi plecă, închizând ușa cu grijă să nu facă vreun zgomot.

Ştefan simte prin somn agitaţia visului şi aude glasurile marinarilor cântând. O singură legătură poate găsi între stările şi crâmpeiele acestea. O singură legătură, adormită ca sub o vrajă adânc ascunsă în el, trezindu-l la viaţă pe Ştefan tatăl. Este el însuși, trăind realităţi diferite, încrucişate una de alta în fiinţa lui de când se născuse. Aveau încă un miez tăinuit, dar ştia că desluşirea fiecărei realităţi trebuie să vină prin colile albe, acoperite de visul lui cu scris mărunt.

Februarie se încălzi şi se apropia o primăvară timpurie. Ştefan se simţea mai bine. Veneau la el fie îngrijitorul, fie doctorul - care *îi dăduse medicamente în mâncare fără ca el să afle* - *şi îl ocroteau cum puteau. Începuse să viseze din nou şi îşi aminti* crizele lui de uitare. *Era mai sigur pe picioare şi trupul i se întemeia parcă din nou, odată cu somnul și visele nopții. Pășea iar în camera de sus, unde nu ştia cum acele mâini, care nu erau ale lui, scriau pe foi albe şi curate cu un stilou din* argint. *I se părea atunci că este chiar el.*

Şi îi simte alături, aievea, pe toţi ceilalţi, pe Maria, pe George Întâiul şi pe George al II-lea, pe doctorul cu chip cunoscut dinainte, *deşi nu ştia de unde, pe îngrijitorul tăcut şi cumsecade. Pe căpitanul cu ochii sticloşi şi pe* acela cu ochii buni. Un actor, poate Clark Gable. Chipuri reamintite, uniforme negre, cu *fireturi şi mustăţi mari. Soldații războiului și durerile lor uitate, repetându-se iar și iar, ca într*-un blestem. Deasupra lui se rotesc maica *Alba, maica Tereza, Isus cel întreg și crucificat, o femeie necunoscută pe care o cunoaște, care-l privește cu blândețe și are în mână o floare roșie. Trupul lui simte vuietul vântului şi al vieţii într-o cochilie de melc și în fâlfâitul aripilor de pescăruşi. Plouă cu soare*

și stropii de apă sunt diamante azurii. Ochii albaştri ai fiului luminează totul.

Vis după vis, în alt vis al unui vis. Ștefan Sol își poate închipui că trăiește în somn o altă existență. Știe că nopțile lui nu sunt altceva decât zile inversate.

Merge către Muzeul Regal cu un pachet mare de tablouri. Îi roagă pe cei de acolo să i le primească. Fără bani, doar să le păstreze. Trebuie să-şi spună numele şi toată povestea lui, deşi nu vrea. Oameni cu mustăţi mari şi barbişoane, purtând manşete foarte albe şi monoclu, apreciază și cântăresc îndelung picturile lui Ștefan Sol și apoi laudă gestul lui. Şi, oricât de ciudat i se pare în clipele acelea, întocmesc un proces verbal de primire. Pleacă de la ei obosit, ca după o boală pe care n-o înţelege şi rătăcește în tăcere pe străzi necunoscute până ajunge aproape de port. Respiră adânc mirosul de țărm și de larg - îl uitase - și de-abia acum îl recunoște. Și-l amintește cu dor, ca pe un cântec vechi, dus departe odată cu vântul, în urmă, în zborul țipătului de pescăruși, vestitorii țărmului pe corabie. Și simte aproape fizic un alt miros, un miros roșu, de trandafiri, fără a ști de unde vine.

Acasă adoarme şi o visează pentru prima dată pe Maria. Nu îşi amintește decât că îi spune să aibă grijă de Ştefan, iar el crede, plutind pe apele visului, că e vorba de el. Genunchii îi tremură, inima la fel, când îi revine înainte copilul. Copilul lui şi darul Mariei.

Ştefan doarme adânc, atât de adânc încât trăiește încă o dată. Auzul lui surprinde zgomotul unei ploi îndepărtate pe un acoperiş de ţiglă, la mansardă, seara. Ştie, într-o realitate adormită pentru el, că e toamnă, răvășind frunzele moarte și nostalgiile ca nici o altă toamnă.

De dincolo de întuneric, visul e al zilei când merge pentru prima dată la cimitir și o are alături de el pe tot drumul pe căţeluşa Maia. E încă ger, aşa simte Ştefan și aburul respiraţiei care îi trece prin piept nu e un vis, îl simte a fi chiar sufletul Mariei, rotindu-i-se aproape, șoptind odată cu vântul. Cu respirația ei mică și grăbită, căţeluşa îl însoțește până aproape de cimitir, urmărind cu ochii aburul topindu-se în aer. Apoi trece în faţa lui şi Ștefan se miră cum ştie atât de bine să-l ducă la mormântul femeii. I se pare că plutesc, el şi Maia, pe zăpada albă şi luminoasă, dar urmele mici ale căţeluşei îi

arată că pășesc cu adevărat. Rămâne culcată acolo, scâncind încet, pe zăpada care se topește în jurul trupului ei. El așază pe zăpada curată o singură floare.

Căţeluşa Maia nu s-a mai întors acasă. El nu simți că e singur decât când închise poarta. Tace, privind pe deasupra porții. I se pare că mai aude scheunatul ei, undeva, departe, în urmă. Ștefan simte că ea știe singură drumul spre casă.

Se vede mergând împreună cu îngrijitorul la doica din casa proprietarului. E o femeie pe care el ştie că o cunoaşte demult, din alte timpuri. I se pare că aruncă lumină în jurul ei. Femeia i-l arată pe Ştefan. Copilul îl privește cu ochi albaştri şi-i zâmbește cu toate gingiile lui, apoi îi apucă un deget şi i-l strânge tare de tot fără să-i mai dea drumul. Ştefan aproape se teme să-l atingă.

Cred că e cel mai bine să-l duci la o mânăstire, îi spune doica, el nu îi aude vocea, dar ştie. Proprietarul casei lor, omul fără copii, îi dă dreptate, tăcut.

12

Uşurare a unui timp bolnav. Ștefan simte, trăiește prin celălalt. Somn agitat, părând viu. Timp fărâmițat, cioburi dintr-un ulcior spart,

din care el se frământă să-și alcătuiască o carte, o istorie, asemenea unui arheolog.

Și deodată, din adâncul unde fusese alungat, războiul pe care îl trăise revine, parcă mai viu decât atunci. Călăul nevăzut al războiului, crucificând mii de trupuri fără ca nimeni să întrebe de ce. Tinerețea răvășită, răscolită de un coșmar al lumii, îi părea pentru veșnicie pierdută, un fel de boală care te lasă moștenitorul unei infirmități cu care trebuie să te obișnuiești. Izgonită în golul uitării. De dincolo de acest strat al uitării se ivește la viață un trecut mai îndepărtat. Ștefan Sol știe că există o vinovăție chiar și a lui pentru războiul căruia îi sacrificase fără voie o mare parte din viață. Vinovăția de a fi vrut să-l alunge în uitare. Scăpase.

Alături de părintele lui, cunoscut acum, atât de real că-i pare viu, la fel se nasc în el urmările cumplitului război, copleșindu-l cu înțelegerea faptului că nici un război nu lasă lumea la fel ca înaintea lui. Anii trecuți, alungați, crezuți a fi fost uitați revin, ca după o singură clipă nebună și cumplită a lumii – o repetiție, după milenii, a aceleiași istorii, dezvoltându-se iar și iar, la nesfârșit. Ștefan Sol simte nevoia să plângă. Nu poate. Lacrimile omenirii îi par cu neputință de îndurat. E doar un om, află, înțelege, și oceanul lor a căpătat adâncimi care îl scufundă

în abisuri întunecate despre care el nu știe altceva decât că sunt zămislite de om împotriva omului. Și că o parte din aceste adâncimi sunt și în el. Cât de mult poate schimba cartea lui ceva din această cumplită realitate? *Ești sigur că faci exact ceea ce trebuie să faci?* Acum, după atâta vreme de la încheierea războiului, Ștefan Sol simte că în acei ani a avut alături un înger tăcut, viu, pe care oamenii îl numesc mai totdeauna speranță.

Încă nu deslușește clar clipa când gândurile lui se îndreaptă mai mult către trecut decât spre viitor. Simte însă că aceea e clipa când începe să îmbătrânească, sau doar să se simtă obosit, sub apăsarea cascadei, șuvoiului nesfârșit al amintirilor. E un convalescent, aproape vindecat de boala de a fi fost orfan.

Mai e necesară o primăvară, dar Maria?...

În martie Ștefan visă hotărârea de a pleca. Se bărbieri de barba aproape căruntă şi înţelese atunci că nu trecuse decât un an. Găsi actele de timonier de primă clasă şi fu angajat imediat pe un vapor mare, chiar dacă el le spuse că nu mai fusese pe mare de un an. E nevoie întotdeauna de timonieri buni, i se răspunse.

Puii albi ai pisicii Suzi, bulgări întârziați de zăpadă, se rostogoleau în joacă prin curtea

care rămăsese doar pământ umed după iarnă. Crescuseră.

Vaporul mare, pe mare - marea lui - îl însănătoșește. Simte în vis că se îndepărtează de toate durerile odată cu corabia, ca și cum nu se întâmplase nimic şi marea îl aștepta ca pe un fiu rătăcit. Marinarii, tovarăşi de-ai lui şi oameni ai mării, îl primiră bine. Se împrieteni cu ei.

Marea e încă rece, dar culorile ei sunt proaspete şi aerul tare. Odată, când sunt demult în larg, seara, în cabina lui, află că e aprilie. Noaptea o visează pe Maria aşa cum nu i se mai întâmplase până atunci. Îi vorbește cu o voce clară, un ecou pe care nu-l mai auzise vreodată. El ascultă. Ea îi vorbește de lumină şi de pace, de o fericire cu putință totdeauna, dar numai uitată acolo, la ei, spune. Ascultă cum ea îi vorbește de un vârtej ceresc. Nu înţelege, ascultă ca vrăjit. Acel vârtej mi te va aduce, tu eşti cu mine, dar nu ştii încă. Vezi tu, Ştefan, nu există aici şi dincolo, lumea asta şi lumea cealaltă, sunt doar una, dar voi aţi uitat. Să urmezi vârtejul şi să vii. Visul se destramă şi el rămâne mult timp treaz. Vede în faţa ochilor chipul luminos al Mariei, aşa cum era înainte de naştere. Seamănă cu o icoană.

Voi veni, Maria, voi veni. Poate că nu sunt două lumi, ci una...

Visul acesta, episodul acesta din serial are şi el mai multe episoade mici. Iar fiecare episod mic poartă în el altele, mai mici, din ce în ce mai mici... Straturi de abur le separă și le leagă unele de altele, dispărând greu, prea încet, până la ultima moleculă a acestei sări de argint, sensibilă numai la lumină. Încrucişări ale unui scenariu? Se simte regizorul filmului său personal, unic și viu, locuind ca în interiorul unui organism țesut din vibrații neobișnuite, cu profunzimi de nepătruns.

Clipe din clipă. Vis din vis.

- Vă place berea, d-le Ştefan?

- Foarte bună şi mai ales foarte blondă, zâmbi Ştefan. Hai să bei şi dumneata una cu mine, Andrei.

- Da, mulţumesc. Mâinile subţiri ale lui Andrei aduseră un alt pahar înalt, turnă bere din sticla cu o emblemă regală. Lui Ştefan îi erau acum binecunoscute mâinile acestea. Le mai văzuse prin visul tatălui, acolo, în camera de sus.

- Dumneata scrii, nu-i aşa?

- Nu eu scriu, d-le Ştefan, ci dumneata. La fel fac toţi clienţii care vin aici, spuse Andrei sorbind încet din bere. Zâmbea uşor. Pe

mustaţă îi rămase o dâră de spumă şi lui Ştefan i se păru simpatic şi misterios. Oare ştie?...

- Eu nu ştiu, Maria ştie... Ea face curat în cameră şi mi-a spus de foile de pe masa dumitale. Şi pe urmă mi-ai spus chiar dumneata, nu-ţi aminteşti? Luă un şervet de la bar. Lui Ştefan i se păru a fi un om scund. Nu, nu-şi mai amintea. Andrei se ridicase, dar acum lui Ştefan i se păru că acolo, dincolo de bar, Andrei stătea pe vreun grătar din lemn ca să ajungă mai bine până la client. Nu ştia. Andrei se aşeză alături, pe un scaun.

- Cred că eu de fapt mi-am visat cartea, d-le Andrei, fără glumă, spuse Ştefan, cu privirea în berea aurie din pahar.

- Se prea poate, d-le Ştefan, dar Maria ştie cel mai bine. Ea de obicei e foarte discretă, ştii... Asta îmi place la ea. Numai ea cunoaşte în întregime casa asta şi toate colţişoarele ei. Numai ea.

Ştefan asculta. Simţea gustul bun al berii şi ameţeala plăcută. *Şi nu mi-a plăcut niciodată berea, dar asta e bună cu adevărat.* Ca în imagine, ca în fotograma lui, simţea ceva nerostit de Andrei, pe care doar el, Ştefan, putea să-l ghicească. Ea, numai ea... Maria, pentru totdeauna Maria... Rotea paharul aburit în palme şi deodată îşi aminti sosirea aici, în lumina și căldura întârziată până în septembrie. Acum venise octombrie. Urmau

brume reci, ofilind trandafirii, întunecându-le roșul, uscându-le sângele.

- Am să mă retrag, d-le Ştefan, mai am un pic de treabă, spuse Andrei, mulţumesc pentru bere. Se ridică şi nu mai părea chiar aşa de scund. Sau era de vină berea? Ştefan nu ştia şi îşi spuse că nici n-are importanţă.

- Noroc, spuse Ştefan ridicând paharul aproape gol.

- Noroc, da...

Andrei ieși. Luă o greblă de undeva din spatele casei, ieşi pe aleea cu plopi şi începu să adune frunzele uscate în grămezi. Ştefan îl privea prin fereastra înaltă. Prin distanţa sticlei dintre ei înţelese că frunzele vor fi aprinse, că vor arde într-o flacără purificatoare ca timpul. Că fumul lor se va înălța drept în sus, către cer, pentru că nu adia nicio boare de vânt. Fumul acela îi aduse aminte de ţigările aurii şi aprinse una. Fumul alb, aromat, răsucindu-se în ciudate inele întrețesute, îl ameţi o clipă. Îşi spuse că e atât cât trebuie ca să-şi poată scrie capitolul. Altfel nu ar fi izbutit.

Înainte de a urca scara lăsă bancnota de o sută pe masă, sub paharul de bere. Plata lui pentru acea zi. Andrei o va găsi, cu siguranţă și el nu va coborî la cină. Scara scârţâi la urcarea celei de-a şaptea trepte, dar Ștefan se obişnuise deja cu asta.

Fuge după un nor mic şi alb pe strada mare. Înaintea lui, pe cerul senin, norul îl cheamă cu puteri tainice. Lui Ştefan îi pare viu şi paşii lui se îndepărtează de oraş. Drumul urcă în partea stângă şi piciorul i se împiedică de un gard scund, nu se oprește, norul fuge jucăuş către dreapta, dincolo de drum, el are în mâini un aparat de fotografiat şi se teme că n-o să poată fotografia norul mic şi alb, se grăbește şi picioarele îi lunecă deodată pe o lespede de piatră care se scufundă în pământul moale sub greutatea lui, Ștefan calcă speriat într-o parte şi vede că e o lespede de mormânt spartă, cu inscripţii vechi în relief şi acoperită de muşchi verde pe margini. Pe lângă piatră pământul pare că se deschide şi Ştefan se teme de cimitir, fuge înainte şi în dreapta vede clădirea mare a Muzeului Regal de Artă, cu cele două coloane sprijinind frontonul pe care e scris ceva, norul se ascunde după clădirea masivă, care se înclină încet în partea stângă. Nu ştie dacă se teme de clădirea care se prăbuşește sau de norul pierdut, acolo, în muzeu, unde se ascunde cu un temei nedeslușit pentru el. Totul i se pare a fi o chemare şi acum vede în jurul lui doar cimitirul pustiu, cenuşiu şi vechi. Cerul e încă senin, înţelege un fel de mărturisire a norului şi fuga lui către piatra spartă, cu semnele ei. E în același loc și

pământul încă pare că se deschide de jur împrejur. Ştefan citește semnele de pe scoarţa înăsprită de timp şi crăpături, îşi amintește file albe, se întristează, transpiră. În mâinile lui aparatul de fotografiat tace. Nu reuşeşte să prindă norul și, totuşi, teama îi e atât de nouă şi vie, încât se vede pășind pe drum, înapoi, respirând greu, obosit, urmărit, hăituit de tăcerea nevăzută a cimitirului, nu îndrăznește să privească în urmă, de teamă să nu vadă muzeul prăbuşit; ploaia care începe îl face să înţeleagă că s-a înserat și îi e atât de binefăcătoare spălarea aerului care îl înconjoară, în timp ce aparatul de fotografiat plânge în mâinile lui sub stropii de ploaie și lumina visului se destramă.

Se surprinde întrebându-se în somn dacă va găsi vreodată o fotografie cu tatăl lui. Undeva, prin arhivele marinei, așteptând, negăsită încă, sau prin cine ştie ce album cu poze vechi, îngropate ca într-un cimitir al memoriei cuiva și el, trebuind – fără să știe clar – să-și amintească ori poate să-și inventeze un tată, așa cum au toți, călcând peste lespezi grele, sub care zac adormite în pacea veșnică mii de amintiri. De ce fuge? De ce se teme? De propria lui uitare, de dureri retrăite prin altul? O clădire de muzeu, care, prăbuşindu-se, dezvăluie privirii cerului tot

ceea ce vitrinele lui de sticlă au adăpostit ani peste ani. Rătăcind în vânt, uitată printre ruinele muzeului, simte că poza tatălui e foarte îngălbenită, cum trebuie să fi fost pe vremea corăbiilor cu pânze. Reintră fără să-și dea seama în visul părăsit doar o clipă.

Vârtejul din cer, ultima furtună pe care a trăit-o Ştefan. La timonă, singur, noaptea, un fulger îl cuprinde în scânteia lui cerească. Nu simte nicio teamă, nu aude nici măcar tunetul întârziat. Sufletul lui se ridică lin, fără nicio durere, spre braţele de lumină ale Mariei, care îl aşteaptă. Se gândește la Copilul Ştefan şi îşi aduce aminte că în acel an Paştele era în aprilie. Se gândește cu un ultim gând la marinarii de pe corabie, dorind să nu sufere. Simte că în clipa aceea, eliberat de dureri, desprins, urcând către dincolo, mai sus de orice răstignire a vieții, reînvie. Undeva, sus și departe, deasupra mărilor, deasupra vieții, el și Maria își topesc trupurile într-o singură fiinţă, plină de lumină.

În altă stare a lumii trecuseră doar douăsprezece nopţi. Din adâncimea aceleiaşi singure clipe, a aceleiaşi fotograme, pe care Ștefan o poartă demult înscrisă sub pleoape. *Cine-i va plânge pe acești orfani, pe amândoi, înălțați, izbăviți?* se întreabă.

Acum poate înţelege de ce Muzeul Regal de Artă îl căutase printr-un curier după mulți ani, poate înţelege de ce primise douăsprezece bancnote de câte o sută de la domnul cu mustaţă, barbişon, monoclu şi manşete impecabil de albe. Îi vorbise ceva despre o expoziție de pictură marină și trebuise să semneze câteva hârtii, simțind un straniu respect - amestecat cu o nedisimulată curiozitate, care îl necăji - din partea funcționarului de la Muzeu. Poate înţelege că el, fiul, făcuse exact ceea ce trebuia făcut cu banii aceștia. Clădirea muzeului se îndreptase astfel, abia acum, pentru tatăl rătăcitor. Ștefan Sol poate depune oricând mărturie, solia întârziată a calului alb ajunsese. Pe țărm, urmele pașilor lui se șterg sub mișcătoarele valuri.

Acum, aici, astfel. Clipa și cercul, egal și simetric rotund. Ca și cum ar fi ajuns deodată la țărm.

Pentru episoadele astea, pentru fotograma aceasta, tehnica potrivită ar fi sepia, se gândi Ştefan. *Sepia e un animal marin... Un trandafir fulgerat din greșeală pe un țărm, viața tatălui... Și cerneala...*

E mai bogat cu un tată şi o mamă, cu o Marie și cu un Fiu. Nu doar cu cele douăsprezece bancnote. Nu doar cu douăsprezece nopţi. Știe că el este darul de

dincolo de viață pe care o Marie l-a făcut din iubire unui bărbat. Lui Ștefan, tatăl lui. Un dar de femeie.

Aceasta a fost pentru Ștefan Sol doar mica uitare, mica revenire a memoriei apropiate. Este ultima noapte a vacanței lui, cea de-a douăsprezecea şi el vrea să doarmă fără niciun vis, într-un fel de somn alb, strălucitor ca lumina, înțelegând cât de adânc deosebite sunt misterele memoriei fiecărei făpturi.

Nesfârșirea nu cunoaște amurgul, gândește Ștefan Sol.

Ziua a douăsprezecea

Îşi adună toate bagajele, văzute şi nevăzute, scrise şi nescrise încă. Așezând capitolele în ordine, dintre file se desprinde un petic vechi și îngălbenit de hârtie. Ștefan îl ridică și citește:

Du toate tablourile la Muzeul Regal. Uită-le acolo şi du-te pe mare. Doar eşti marinar. Ai încă lumina aceea în tine. Îţi aminteşti, nu-i aşa?

George al II-lea

Biletul, dovada unui timp călătorind blând prin obiecte, îmbătrânindu-le ca pe niște ființe tăcute. Așază biletul peste cartea lui, nehotărându-se încă să pună manuscrisul în

valiză. Un sentiment straniu îl cuprinde, ca și cum ar fi pășit pe o punte între atunci și acum, cu singurul pașaport autentic, palpabil, de a cărui existență nu avusese nici cea mai vagă amintire la plecarea lui către mare, meticulos și în același timp cu febrilitate pregătită. Cu gândul la biletul de peste trecut, Ștefan știe că se întoarce la navigarea prin cunoscutele lui registre contabile, descifrând un altfel de cod al cuvintelor și al viselor. E parcă un alt om. Cartea lui, zămislită din dragostea dintre poveste și vis, îi pare vie. Îmbrăcat în blugi, cu un tricou roșu, simte aievea răsuflările cărții, plămădindu-se din vise și nopți.

Cu filele sub braț coboară spre țărm, simțindu-și trupul cuprins deodată de căldura unei flacări stranii, de dorința de a încerca să împace contrariile, cald și rece, bine și rău, foc și apă - apele mării, așezându-le, unindu-le, cu puteri pe care nu știa că le cunoaște, într-o tainică armonie. Fără să înțeleagă nimic altceva decât că molecula vie, însuflețită, a apei poartă între elementele ce o leagă – dăruind unui foc, hidrogenul, de două ori îngemănarea cu oxigenul necesar pentru a exista ca substanță – o luptă pe care puțini sunt cei care doresc să o descifreze și cu atât mai mult să-i dăruie starea eternă a păcii. În miezul neliniștilor, vizibil și totuși ascuns, sub privirile oricui, apa și focul, echilibrul

descoperit în fiecare picătură de apă sau în fiecare lacrimă, în fiecare val al mării fremătând. *Ești sigur că faci exact ceea ce trebuie să faci?*

Acolo, sub cer, așază filele pe nisip și apoi, cu un singur chibrit, aprinde răbdător un sacrificiu personal și pe țărm nu e nimeni altcineva decât el; pescărușii se rotesc deasupra flăcărilor care au izbucnit și ei privesc împreună fumul care se înalță arzând visele lui, descoperirile lui, dincolo de orice orgoliu literar sau de altă natură și Ștefan Sol lăcrimează fără să știe din care pricină, poate doar a fumului înțepător, a focului care topește filele și cerneala pe care a așternut-o până spre țărmurile lor, ori a brizei adiind molcom, lăsându-și respirația să-i zvânte obrajii. Cartea lui se destramă, scriindu-se doar în amintirile lui, în chipul unui tată, al unei mame, ale destinelor misterios înlănțuite pentru a-l fi purtat până în această clipă. Un părinte renaște din mica movilă de cenușă pe care numai valurile neastâmpărate ale nopții o pot călăuzi către aceeași pace ascunsă în singura moleculă, a singurei substanțe lichide care-și poartă focul în ea însăși. Ștefan Sol înțelege stingerea cenușii într-o nevoie necesară de renaștere, în împrospătarea respirațiilor din pieptul său și în limpezirea a tot ceea ce e sortit să ardă, deopotrivă înăuntru și în afară.

Se întoarce, urcă în camera celor douăsprezece nopți. De lângă uşa pe care se pregătește să iasă pentru ultima oară, se gândește că poate totuşi, măcar acum, uşa aceea va face vreun zgomot. Pleacă de la *Pensiunea Flor* - un popas de douăsprezece zile și nopți - mai departe, simte asta cu claritate, pe un drum ce continuă, nesfârșit; e stăpânit de amărăciunea dulce şi melancolică a unei despărţiri necesare unei alte părți a drumului său. *Cu un început am început să continui*, se gândește. Din pragul ușii, rotește privirea prin toată camera care-l adăpostise douăsprezece nopţi. Pe cele două ferestre mari încă vede marea de sus, de la etaj. În clipa aceasta Ştefan Sol știe că unele lucruri și unele stări nu se schimbă decât atunci când omul poate trezi - și trăi - schimbarea în el însuși. Și că lucrurile se pot schimba schimbând starea de spirit. Imaginând, doar atât, uneori. Marea rămâne, fremătând ca timpul, totdeauna, martor tăcut al trecerilor și al schimbărilor. Închise ușa.

Ca niciodată, scara scârţîi la coborârea treaptei a şaptea. Ştefan nu mai dori să urce înapoi şi să coboare iar pentru a se convinge. Ştia. Trecu pe lângă bar, prin holul mare şi luminos. Radioul cânta la fel de liniştit ca în celelalte zile. Se opri o clipă să asculte. Un

cântec se încheie. *Septembrie 1963*, rostește o voce și Ștefan aude semnalul orei exacte.

În faţa scării de la intrare, stăteau Andrei şi Maria, unul lângă altul. Îl aşteptau.

- Andrei, radioul dumitale e vrăjit, sau reuşeşte el singur să creeze stări deosebite?

- Nu ştiu, d-le Ştefan, sau nu ştiu încă. Cred că e doar un aparat de radio obişnuit.

Se priviră câteva clipe în tăcere toţi trei. Ochii mari şi verzi ai Mariei aveau ceva magic. Ştefan se fâstâci, dar tăcu.

- Poate ne vom mai vedea şi altădată, domnule Ştefan. Noi ne-am bucura, spuse Andrei şi cuprinse umerii Mariei cu un braţ. Aș vrea să vă ofer un dar, adăugă și îi întinse husa de piele care purta înăuntru binoclul marinăresc. Pentru a vedea mai bine depărtările, adăugă.

- Mulțumesc, răspunse Ștefan bucuros. Mi-ar fi de folos dacă aş pleca într-o cursă solitară, pe un vapor mic cu pânze, pe marea asta frumoasă, dar acum vremea corăbiilor cu pânze a trecut, spuse Ştefan. De fapt, vine iarna şi nimic nu mă poate împiedica să visez asta la gura sobei, nu-i aşa? Dar obiectul ăsta m-a ajutat să văd într-adevăr mult mai departe. Parcă învinge timpul cu lentilele lui. Mulțumesc încă o dată. Sigur că aş vrea şi eu să mai revin... Am aflat aici cât de bine este să fii măcar o dată, undeva, într-un singur loc,

aşteptat de cineva. Maria, Andrei, rămas bun! le spuse privindu-i pe rând. Deasupra lor, firma *Pensiunii Flor* reflecta razele soarelui care se înălța către amiază.

Îşi strânseră mâinile şi atunci Ştefan îi văzu pe amândoi în lumina despre care tocmai aflase pe tainicele căi ale viselor lui.

George al II-lea, îşi aminti şi se bucură.

- Drum bun, Ştefan.

Porni pe drumul presărat cu frunze galbene de plop amestecate cu cenuşa celor arse de peste zi. Simţea că păşeşte către tatăl lui, Ştefan, şi către mama lui, Maria. Trăiseră prin el, trecând spre veșnicie în paginile unei cărţi. *Urmele și urmările secundei*, își spuse Ștefan Sol. Frunzele arse miroseau a trecut și a dureri vindecate, înțepându-i nările cu văluri albicioase de fum. Se întoarse şi îi văzu pe cei doi făcându-i semne de drum bun. Maria şi Andrei, cu mâinile lui subţiri. Ştefan zâmbi şi le răspunse fluturându-şi mâna. Lumina aceea încă se vedea în jurul lor. Pleca de acolo cu un mister desluşit, spre un alt mister, deja zămislit dar încă nenăscut. Înțelegea cu adevărat ce înseamnă a făuri și a trăi un vis.

Amsterdam, nicăieri sau oriunde. Un alt țărm... Visele, tăcerea și lacrimile sunt aceleași, în orice limbă ar fi rostite. Cenușa arderii va fi totdeauna spălată de ploi, răvășită de vânt și de valuri, se gândi Ştefan

Sol pășind către gară în primele zile de octombrie.

Începuse cu începutul şi se pregătea să continue. Să continue, mereu, chiar dacă acum trecuse demult vremea corăbiilor cu pânze. A pleca mai departe, mereu mai departe, dincolo de hotarele nopților, știind că orice cuvânt poartă în el întreaga poveste și că deasupra lumii se află mereu nesfârşita întoarcere a răsăritului.

Epilog

Plecat de acasă ca pentru o viață întreagă, Ștefan Sol revine din vacanță cu impresia unei vieți noi. A zăbovit încă două zile în capitală, a hoinărit și a văzut case bătrâne, străzi, oameni și copaci căutându-i privirile ca pentru a se scrie înăuntrul lor, în același fel în care marea se liniștise în ochii săi odată cu plecarea care, în loc să-l îndepărteze de prieteni, îi pare că l-a apropiat mai mult de ei. E ostenit. Urcă treptele casei lui, șapte, mereu șapte, gândind că a coborât în adânc - un adânc ajuns deodată la țărm - șapte trepte pentru a le putea urca iar pe acestea, binecunoscute, așteptându-l. Se odihnește. O porție moderată de răbdare, de ascultare, privind, întins pe canapea, alături de valiza plecării lui, obiectele cunoscute, care-i stau credincioase înainte, cu aceeași tăcută și nemărturisită blândețe. Câteva minute respiră calm, revăzând cu ochii minții, sub frunte, nopțile și zilele trăite parcă de două ori. Apoi se ridică, deschide ferestrele și aerul de octombrie pătrunde cu răcoarea toamnei în încăperi. *Ce faceți voi, următoare zăpezi?* Pe birou, stau hârtii îngălbenite cu socoteli

contabile, atât de vechi încât îi par lui Ștefan Sol socoteli demult încheiate. În camera mare, de lângă dormitorul bibliotecă, Ștefan fumează una din țigările altui timp și privește îndelung plicul gros pe care l-a găsit în cutia de scrisori. A sosit azi, poartă ștampila poștei și numele lui complet. Expeditorul este un anume A. M. Ștefan încă așteaptă, simțindu-se dintr-o dată mai bătrân și fără nici o nerăbdare; pe urmă, încet, deschide plicul și scoate din el o carte, având alături câteva fotografii și o scrisoare. În alb și negru, destul de vechi, fotografiile sunt ale unui marinar tânăr, privind către Ștefan cu ochi senini. O emoție, bătându-i din adâncul ființei în tâmple, în piept, îl învăluie, recunoscându-și tatăl. *Douăsprezece nopți* este titlul cărții, înfățișând pe copertă o corabie cu pânze plutind lin în lumina albăstruie și senină a unui orizont cunoscut. Scrisoarea e de la Andrei și Maria: *Te rugăm, primește această carte pe care ne-am îngăduit să o edităm după ce am scris-o împreună cu tine, telepatic aproape. Și totul să se dovedească astfel a nu fi numai zadarnicie, glăsuind, dincolo de ardere, în file renăscute din cenușa focului. Să nu fie cu supărare, acesta e misterul Pensiunii Flor, pe care l-ai simțit împreună cu noi în toate cele douăsprezece zile și nopți, plutind în aerul care te înconjura. Îngăduie-ne doar să*

fim, noi și marea, mereu aproape de tine. Cu drag, Maria și Andrei.

Ștefan Sol mulțumește prietenilor de departe. Mângâie cartea cu mâini care-i par înăsprite. Lângă el, binoclul. Sufletul îi bate într-o inimă nouă, cu respirații proaspete, cu o dragoste înoindu-se iar și iar, într-o nesfârșită renaștere.

București 2009 - Târgovişte 2015

Nota autorului

Desigur, se poate spune că partea slabă a acestei scrieri este forma coerentă a viselor. Accept acest lucru cu toată bunăvoința, fără a-l nega. Dimpotrivă. E motivul pentru care mă văd în situația de a explica în câteva cuvinte această abordare.

Întâi, visele lui Ștefan Sol sunt scrise de el, în stilul său personal și numai în felul cum a simțit el însuși nevoia de a o face. Desigur că se va fi gândit, măcar și pentru câteva clipe, la faptul că manuscrisul său ar putea fi tipărit. Din acest motiv poate că a ales descrierea explicită a viselor sale. Să nu uităm că Ștefan Sol este un simplu contabil, un tip singuratic, discret. Poate un timid. Apoi, când a înțeles că visele lui sunt intime, personale - ca orice vis, de altfel -, poate s-a sfiit să le facă publice și atunci a decis să ardă manuscrisul, care își îndeplinise menirea în viața lui. Poate că el nu este singurul care a înțeles adevăratele revelații ale visului, cu deschideri surprinzătoare peste spațiu și timp. El scrie o carte în carte, ca un vis într-un vis, este total dependent de partea lipsă a destinului său, de obiectul căutat și descoperit, în cele din urmă, în propriile vise,

în propriul trecut, meritul său nefiind altul decât abandonarea totală, cu totală sinceritate, a propriei lui ființe înaintea unei cărări necunoscute, care se dovedește a fi o cărare pe cât de plină de bucurii pe atât de presărată de dureri, dar care îl împlinește ca om. De altfel, în cele din urmă, cartea se reîntoarce la el, într-un fel părând aproape magic.

În al doilea rând, e posibil ca fiecare din noi să fi avut, măcar o singură dată în viață, un vis de o asemenea claritate, lucru asupra căruia nu am nici cea mai mică îndoială. Iar dacă lucrurile nu stau întocmai așa, cine poate opri imaginația să creeze liber o asemenea situație? Acesta se dorește a fi singurul îndemn al acestei cărți.

asociația culturală
Adsum

Partener:

Asociaţia Culturală Adsum, Editura ZIP
Bucureşti - 2016

editurazip@asociatiaadsum.ro
tel: 0728586680 / 0744665126

ISBN 978-606-8563-20-6
Constantin P. Popescu – Douăsprezece nopți
Tiraj 200 exemplare